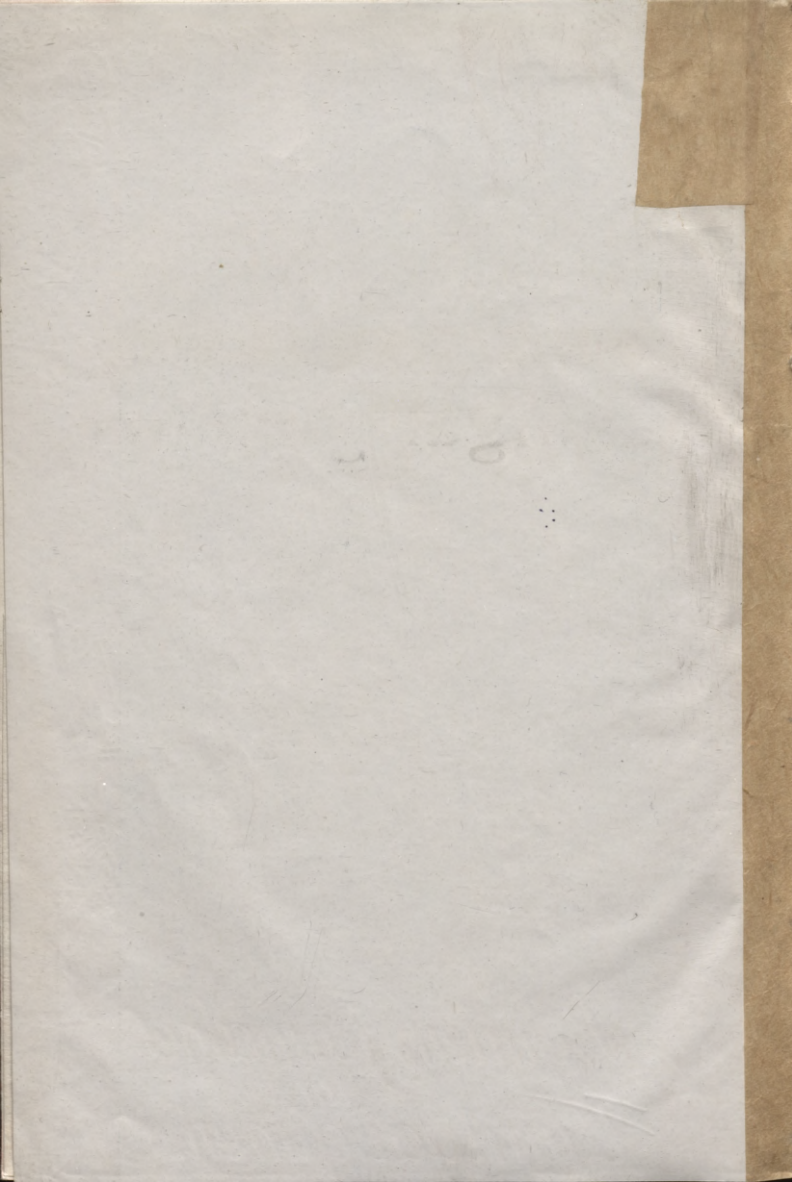

326

12000

*Bērnīem, jaunatnei
un
Laimīgai ģimenei*

~~L 3
—
326~~

Cena Ls —, 50.

Bērn_____iem, jaunatnei

un

laimīgai ģimenei

Rel. sav.
Latvijas septītās dienas adventistu
draudžu savienības izdevums
1939. g.

II

L. V. B.
№ ~~356869~~

0509102625 16.11.87

VALTERA un RAPAS
akc. sab. grāmatpiestuve
Rīgā, Brīvības ielā 129/133

Arvīds Čolders.

Ģimenes dienas mērķis.

Ģimenes diena ... Ir dažādu notikumu atceres dienas. Tādas piemin un svin atsevišķas personas. Ir arī dienas, kas neaizmirstamas kļūst tautai un pat vairāk valstīm kopēji.

Ģimenes diena ir diena, kas apvieno sevī, bez izņēmuma, visu cilvēku jūtas un domas. Svēts un mīļš ir ģimenes vārds katram cilvēkam. Bet daudz mīļāks un svētāks ir ģimenes siltums. Un tur mantotā audzināšana un patvēra nav ne ar ko atsverama.

„Ģimenes saites ir ciešākās, maigākās un svētākās par visu citu pasaulē. Tās ir dotaš par svētību cilvēcei.“

Liekas, ka apustulis Pāvils 1. vēstulē korintiešiem 13, 7. runā par vecāku mīlestību, kad viņš saka: „Tā aplāj visu, tā tic visu, tā cer visu, tā panes visu.“

„Nevar nekad par daudz novērtēt bērna pirmās audzināšanas svarīgumu. Izteiktās mācības un izveidotie ieradumi bērnības un pusaudža gados ir vērtīgākas rakstura veidošanai un ievadīšanai dzīvē, nekā visu vēlāko gadu padomi un audzināšana.“

Laimīgs, kas prot pareizi novērtēt šo lielo debesu dāvanu, un kam tā nav laupīta.

Cik augsts un ieteicams tādēļ ir labais aicinājums uzņemt savās ģimenēs bāriņus un atradeņus, kuru dzīvē laupīta lielākā laime.

Ģimenes dienai ir dziļa un daudzpusīga nozīme: Tā ir pietura mūsu dzīves gaitā; tā ir nopietnu pārdomu diena; tā ir diena, kurā katram sevi jāpārbauda un jājauc: Cik daudz siltuma un svētuma es kā bērns, kā pusaudzis, kā tēvs un māte ienesu savā ģimenē? Ātri aiziet dienas un gadi. Nemanot

paiet bērnība. Drīz jauneklīs jau pieaudzis un arī vecums neliek uz sevi gaidīt.

Ģimenes dienas mērķis, dārgo lasītāj, ir uzaicināt tevi no jauna apņemties pilnā mērā attaisnot uz tevi likto uzdevumu -- savas ģimenes laimes un nākotnes veidošanu.

Moraliski un fiziski attīstīti bērni ir vecāku lielākais prieks. Tādi bērni, līdzīgi dārgām gleznām, rotās dievnamu, kur jūs, vecāki, tos Dievam svētījāt, par viņiem pateiciāties un aizlūdzāt. Tad viņu mīļākā vieta bēdās un priekos, pēc jūsu piemēra, būs Dieva nams.

Bet, mīļie vecāki, jūtot atbildību par mūsu bērnu nākotni, mums jāsaprot atbildība visas tautas priekšā, pie kuras mēs pieram, jo mūsu bērnu nākotnē slēpjas mūsu tautas nākotne.

Dieva bauslis ir: „Godā savu tēvu un māti, lai tu ilgi dzīvo zemē, ko Dievs tev dos.“

Dievs mums ir devis jauku un mīļu zemi. Dzīvosim tā, lai Dievs savu solījumu var pie mums un mūsu pēcnācējiem pildīt. Viņš to grib. Tādēļ lai mūsu lūgšana šodien ir:

Dievs svētī Latviju! Dievs, svētī šai zemē dzīvojošos vecākus un bērnus.

Ak Dievs, svētidams svētī jaunatni — mūsu draudzes un tautas tuvāko nākotni! Svētī to sev par godu, tavai draudzei un mūsu tautai par paliekošu prieku un svētību.“

Bērniem, jaunatnei un laimīgai ģimenei.

„Kas meklē, tas atrod.“

Meklēšanas pilns mūsu laikmets. Zinātņu tempļi norauj nezināšanas plīvuri neskaitamām, līdz šim nepazītām parādībām un lietām, izklaidējot tumsu ap tām. Grāmatu apcirkņi pildas ar jaunām atziņu vērtībām. Kad tās atveram — tumsa atkāpjas, mēs redzam visu skaidrāki, asāki. Mūs pārņem prieks, dzīves apgarotība.

Cilvēces vēsture iezīmējas lielām pārvērtībām. No vēstures skatuves noiet tautas, kas nav radīspējīgas. Mums jāklūst apzinīgākiem, kā nekad savā dzīves stājā. Jāspodrīna sava sēta, jāpārbauda sava dzīvotspēja, jāpārvērtē savs ģimenes spēks, jāapskata savas ģimenes pavards.

Vairāk cienīsim ģimenes laimei un priekam veltītu literatūru, kas atjauno un vairo mūsu dzīvotspēju un dara saskanīgu mūsu ģimenes dzīvi. Daudz mazāk būtu nelaimīgu vai neauglīgu ģimeņu, ja to dibinot, kā jauneklis, tā jaunava skaidrāki apzinātos pienākumus, kas viņiem nākotnē jāuzņemas. Meklēsīm laimi mūsu jaunatnei, sniedzot viņai gan mutes vārdiem, gan rakstos padomus darīnamam ģimenes pavardam.

Meklēsīm saules starus jau esošam ģimenes pavardam. Vai dažkārt tēvam nepagurst rokas un pleci no darba nastas, kaut gan arī viņš vēlētos kļūt par dzīves mākslas meistarū un nest godam ģimenes virsaiša vārdu? Dzīves paguruma brīžos, krīzes stundās mīļa un dārga ir grāmata veltīta ģimenes laimei ar padomu un iepriecu istā laikā.

Vai daudreiz mātei nepaliek vienmuļa pelēkā ģimenes ikdiena, klēpis tai pagurst no mazajā, sirds sāpēs lūst no lielājo sirdēstiem, kaut gan arī viņas vēlēšanās ir izveidot māju par miera un atveldes vietu? Cik vērtīga ģimenes drūmās stundās ir vēsts veltīta ģimenes laimei.

Kā panākt to, lai mazais vai lielais bērns ar savu kūšājo vitalitāti izplatītu prieku sev visapkārt un piepildītu ar ligsmību pelēko dzīves ikdienu? Meklēsīm padomus un atbildes šiem jautājumiem tālākā brošūras apcerē par ģimenes pavardu.

L ū d z u,

esat laipni ielūgti pie ģimenes pavarda!

Alfrēds Mednis.

Ģimenes dieni.

Ar gaišu skatu, stiprām
rokām
Cel' pamatu, draugs, dzīves
pavardam,
Kā svētīts tikumā un sparā
Aug pašu arājs tēvu
atmatam! ...

Bet mātes vārds kam
uzticēts,
Tam Dievs ir devis lielu
godu:
Lai bērnu dzīves gājumus
Ar sirdi Dievam apskaid-
rotu! ...

Bet mātes vārds kam uzticēts,
Tam Dievs ir devis lielu godu!

**Tautas
nākotne —
veselīgi
bērni**

Alfrēds Mednis.

Ap dzīvības pavardu

Moto:

„Ja gunis pavardā vairs nedeg liesmā,
Tad nākas ogles sabīdīt un
jaunas pagales tām krustot pāri —
Ka jaunās ugunis dzimst dzīvīb's dziesmal...“

Pie pavarda.

Siltu jūtu un teiksmju apvīts ir mūsu latviešu dzimtas pavards. Vai nu tas rudens, ziema, vai pavasaris, agrie rīti, vai vēlās pievakares, vienmēr tur deg spožas liesmas, un pavards gaišu ogļu pilns.

Pavarda priekšā, uz pašdarinātu egļu vai priežu celma

ķebliša, brīdi pa brīdim nosēžas vecais tēvs vai vecā māte. Viņu pienākums uzraudzīt, lai uguns pavardā neapdzistu. Liesmām saplokot, viņi sabīda apdegušās pagales un pār kvēlosām oglēm pārkrusto jaunas. Pēdējās vakara ogļites vēl nebeidz zvīlot, kad jaunā rītā atkal uguns iedegas. Tā pavards glabā nedziestošo uguni. Tādu atminos pavardu vēl no bērnu dienām: Kad brokasta laikā no darba pārnāca tēvs, viņš visupirms apsēdās pavarda priekšā sabīdīt pagales, un tad vecais tēvs atrada vietu šoli sāpus. Ak, tie mums, bērniem, bija brīnumjauki brīži. Tādi kā no gultas cēlušies, tad saklupām dažs tēvam klēpī, dažs zem rokas; cits rāpās uz muguras, tā katrs cīnīdamies nokļūt tēva uzmanības centrā un saņemt viņa glāstu vai uzslavu. Vecais tēvs, tiksmi smaidot, nolūkojās mūsu rotājā, un māte, brokastu gatavodama, nenocietās te vienu slavēt, te otru paskubināt.

Tie bija tikai īsi mirklī, īsa ģimenes satiksme pie pavarda, pirms atkal katrs tvēra savus darba rikus, bet mums, bērniem, kļuva silti, tik silti visai dienai.

Daždien, kad darbi vecākiem nebija pārlietu steidzami, tēvs pakavējās ilgāk ar mums pie pavarda. Tad viņš mums stāstīja skaistus, jo skaistus stāstus un savus pieredzējumus mežā vai sētā. Tie mūs aizrāva un sajūsmoja. Arī mums, bērniem, tad gribējās kļūt par varoņiem un ātri lieliem augt. Mēs tēvu apbrīnojām, cienījām un gaidīt gaidījām, kad viņš atkal nosēdīsies pie pavarda. Te viņš mums mācīja darbu mīlēt un to ar prieku veikt. Bieži viņš lika mums atkārtot vārdus: „Darbs dara dzīvi saldu“, bet tikai vēlāk sapratām, ka tā liela dzīves gudrība. Vai nu tas bija malkas pagales pienesot, vai vīrves uz kāsiša ritinot, tēva acs mūs vienmēr uzraudzīja, un viņš nerimās mācīt un aizrādīt, ka katrs pienākums godam padarams.

Jo aukstākas un drēgnākas bija dienas, jo biežāk pulcējāmie ap pavarda ugunīm. Pie pavarda iesākās pirmie rīta darbi un turpat noāva kājas vakarā. No tām dienām jau pagājuši gadu desmiti, bet bērībā piedzīvotie brīži pie pavarda vēl šobrīd silti silda...

Pavardam, paša cilvēka roku darbam, viņa dzīvē un notikumos liela ietekme, bet daudz, daudz dziļāka, plašāka un

nezūdoša nozīme ir Dieva celtam pavardam — ģimenei. Pats Dievs cēlis ģimenes pavardu, pats viņš sakrustojis pirmās pagales — cilvēkus, dzīvības ugunscuram un tās vienotās savas dievišķās mīlestības vienotajām liesmu saitēm, tā to izceldams par svētību avotu no paradīzes uz paradīzi.

Dzīvības pavards.

Kad mūžīgais Dievs sava vārda spēkā visu dabu bija brīnumjauku radījis, viņš darija cilvēku pēc sava ģimja un līdzības. Veidojot cilvēku no zemes pēc savas līdzības, Dievs viņā ielika daļu no sevis, un tā cilvēks kļuva par Dieva radījumu, bet arī par Dieva bērnu. Nu cilvēkam, kā Dieva bērnam, vajadzēja iekļauties debesu ģimenes eņģeļu saimē vai pievienoties Dieva šīs zemes radībai. Labais debesu Tēvs veda savu zemes bērnu izvēles un pašatziņas ceļā: Viņš lika visiem dzīvjiem radījumiem iet cilvēkam garām, lai redzētu, kā viņš tos nosauktu.

Šinī pirmā tuvā sasatapšanās gadījumā ar Dieva radību — dzīvnieku valsti, cilvēks guva pārliecību, ka viņš daudz pārāks par to, jo veidots pēc paša Radītāja līdzības, un tāpēc neatrada ģimenes vienotāju saiti. „Tad cilvēks nosauca vārdus visiem lopiņiem un putniņiem apakš debess un visiem zvēriņiem laukā, bet priekš cilvēka neatradās palīga, kas ap to būtu.“¹⁾

Arī Dieva debess bērnu ģimenē — eņģeļu saimē cilvēks nevarēja iekļauties, jo bija veidots no zemes pišļiem. „Tad Dievs tas Kungs sacīja: nav labi, cilvēkam būt vienam; es tam darīšu palīgu, kas ap to būs.“²⁾ Dievs, kas cilvēku radījis savai godājamai žēlastībai par slavu, darija, lai cilvēks visas radības harmonijā būtu ļoti labs, bet viņam vienam nebija labi. Tad Dieva atklāsme — Svētie Raksti vēsta, ka Dievs dalījis cilvēku, ņēmis daļu no viņa miesas un kauliem un veidojis otru cilvēku — sievieti. Ja Dievs bija varens sava Vārda spēkā izsaukt no nebūtības pasaulu pasaules un no zemes pītes veidot pirmo cilvēku, šo vēl nepazīto un neizpētīto radības brīnumu, tad viņam arī nebija grūti no viena cilvēka veidot divus — vīrieti un sievieti. Un nu, tas, kas cilvēkam līdz šim bija trūcis, tagad atradās — cilvēks bija guvis sev līdzīgu palīgu, kas ap to bija. Kā divas pagales pirmie cilvēki. Dieva savienoti, viņa

mīlestībā saistīti, iedegās pirmās ģimenes liesmās par svētību visai cilvēcei.

Ģimenes saites ir visstiprākās saites pasaulē. Gadusimteni un tūkstoši nākuši un gājuši, bet nemainīgi no paaudzes paaudzē piepildījies un piepildas Dieva lēmums, ka „vīrs atstās savu tēvu un māti un pieķersies pie savas sievas, un tie būs viena miesa.“³⁾ Ģimene ir Dieva celts pavards zemes bērniem, un viņš pats ir nomodā, lai dzīvības uguns tanī neizdzistu. Pie šī pavarda cilvēks sāk savu dzīves darbu un pie tā noaun kājas mūža vakarā. Ģimene silda un svētī cilvēku visos dzīves gājumos, un kas jau agri pie šī pavarda sildījies un sasildījies dievišķām liesmās, tam nekad nesals dzīves salā un vējos; tāds ģimenes pavarda svētugunis dedzis un šķīstījies, kļūs sagatavots eņģeļu saimei — debesu ģimenei...

Debesu dāvana.

Ģimene ir vecākais un cienīgākais no visiem iestādījumiem pasaulē; tā ir vecāka par draudzi, tautu un valsti. Ģimenes iesākums ir paradīzē, tā paša Dieva celta un iestādīta. Pirms pasaulē cēlās karāji un ķeizari, bija jau vecāki; pirms organizējās tautas kopā, bija jau bērni; pirms dibinājās sadraudzīgās biedrības, pastāvēja jau brāļu un māsu sadraudzība ģimenē. Ģimene ir visas sabiedriskās kārtības un labklājības pirmais pamatakmenis. Dieva kārtības ienaidnieki labi zin, kāpēc viņi tieši ģimeni izraudzījuši savas izpostīšanas programmas virsgalā. Ja ģimene tiek sagrauta, tad viss cits drīz vien sabruks no sevis, bet ja tā paliek, tad sabiedriskās kārtības koku var dažreiz arī sakropļot un pat nocirst, taču no celma saknes — ģimenes izaugs jauna kārtība pēc Dieva nodoma un prāta. Dažādi dzīves notikumi nākuši un gājuši, cilvēces piedzīvojumi, kā putojošs kalnu strauts, traucies vienmēr uz leju, pretim mieram mūžības jūrā; daudz kas cilvēku kārtībā atzīts, celts un atkal noārdīts, bet ģimene vēl šodien stāv savā dievišķā augstumā un, neraugoties uz cilvēku dažādām attieksmēm pret to, ģimene, vairāk kā jebkurš cits iestādījums, nes debess svētību un paradīzes laimi tiklab tās piepildītājiem — vecākiem, kā arī jaunaudzei — bērniem, kas savukārt nes svētības visai sabiedrībai, tautai, valstij un visas cilvēces kopībai.

Nav noliedzams, ka radīti daudzi ilgstoši iestādījumi cilvēka dzīves labklājības un laimes celšanai un sekmēšanai, bet iestādījums, kas dzīvības asinīm pārdēstīts ieliek jaunā īpatnī nesalaužamu dievatziņas, dvēseles skaidrības un gara spēka pamatu, un kas pirmais viņa krūtīs dēsta savas tautas un tēvzemes mīlestību līdz ar mērķtiecību nākošās paaudzēs — tā ir tikai un vienīgi ģimene! Ģimene ir pirmais pamats visām citām dzīves pakāpēm; tā ir visas dzīves svētītāja un Dieva dzīvības avots pasaulē.

Jau iestādīdams ģimeni paradīzes dārzā, Dievs parādījis redzamā un izjūtamā veidā neredzamā būtību, un veidodams to pēc debesu ģimenes parauga, noliecis, ka tieši tur visgaišāk jādeg debesu liesmām — mīlestībai, saderībai, priekam un mieram. Tāpēc ģimene arī ir vienīgā miera un laimes sala pasaules nemiera un naida straumes bangojumā. Ģimenes ietekme ir kā dievišķa miera eļļa, kas nomierina viņu varu ap negaisa dragāto, jau grimšanai padoto, dzīves laiviņu. Tā ir un paliks debesu dāvana zemes bērniem un dārgākā par visām mantām pasaulē.

No ģimenes vēstures.

Ģimenes vēsture ir cilvēces likteņu vēsture. Kā cilvēki ieturējuši savu attieksmi pret ģimeni, tā viņu ceļš gājis, vai nu kalnup, pretīm saulei, vai arī grimis traģismā un bojā ejā. Šādas pazīmes vērojamas jau pirmos cilvēkos: Aklā mīlestībā pieķeroties dzīves draugam, pārlicīgā uzticēšanās saviem spēkiem, kas pārsniedza paklausību un mīlestību Dievam, Ieva iesāka rotaļu ar kārdinātāju, ēda no aizliegtā, kārdināja un paveda Ādamu. Tāpat vīrs, aklā mīlestībā paklausot sievai, ņēma aizliegto augli no viņas rokas, sievu turēdams augstāk par Dievu, pārdeva sevi un pēcnākamos par grēka vergiem paaudžu paaudzēs. Tanī vietā viņam vajadzēja Dievu milēt pār visām lietām, arī vairāk kā sievu, un nelaimes kauss cilvēces dzimumam būtu pagājis garām.

Otrais Ādams — Jēzus Kristus, nākdams pasaulē, nosprauda nepārprotamu robežu arī ģimenes piederīgo attieksmēs, sacīdams: „Kas tēvu, vai māti, vīru, vai sievu, vecākus, vai bērnus vairāk mīl kā mani, tas manis nav vērts.“⁴⁾

Pareizi kopta ģimenes dzīve ir pamats dzīves kāpnēm, kuru virsgals sniedzas debesīs. Cēlus piemērus par to mums sniedz Svētie Raksti un vēsture. Enoks, septītais no Ādama, ir bijis krietns ģimenes tēvs. Trīsi simti sešdesmit un piecu gadu garajā dzīves laikā viņš bijis uzticams draugs savai mūža biedrei, un viņu ģimene bijusi svētīta ar dēliem un meitām, bet staigādams ar Dievu, viņš arī savā ģimenē Dieva prasības turējis pirmā vietā, pāri savas sievas un bērnu vēlēšanām. Viņš dzīvojis ar Dievu vienmēr tik ciešā satiksmē, ka Dievs viņu, nāvi neredzējušu, paņēmis pie sevis. Svēto Rakstu atklāsme par to saka: „Ticības spēkā Enoks tika aizrauts, ka viņš neredzēja nāvi, un viņu neatrada, tāpēc ka Dievs viņu bija aizrāvis. Jo pirms aizraušanas par viņu ir nodota liecība, ka viņš Dievam patīcis.“⁵⁾ Enoka ģimenes dzīve ir idealpiemērs ikvienai kristiešu ģimenei, kur katrs ģimenes loceklis, savstarpējā attiecsmē, jūtas pastāvīgi atkarīgs no absolūtās paklausības un mīlestības Dievam, un tādā kārtā ir sargs par savas ģimenes citiem locekļiem. Viņš pats staigādams ar Dievu, kļuva par dzīvu ietekmi visai ģimenei. Šāda ģimenes dzīve patiesi piepilda mūža aicinājumu un ir sagatavošanās debesīm.

Līdzīgu dzīves ceļu gājis ticības tēvs Ābrams. Jau savā jaunībā, Dieva aicināts, viņš atšķīrās no vecāku elkdievīgām parašām un izgāja ar Dievu dibināt savu ģimeni uz pilnīgās dievatziņas un paklausības pamatiem. Ir tiesa, arī viņš nebija brīvs no cilvēciskām vājbām, un vēl deviņdesmit deviņu gadu vecumā, Kungs parādījās Ābramam un uz to sacīja: „Es esmu tas visuvarenais Dievs, staigā manā priekšā un esi taisns.“⁶⁾ Ābrams gan cilvēciski maldījās, bet viņš arī uzņēma Dieva žēlastības, modināšanas un biedināšanas vēstis atvērtu sirdi. Viņš savā dzīvē piedzīvoja dziļu atgriešanos un bagātu ticības briedumu, tā kā vēlākos gados pats Dievs liecināja par viņu kā ģimenes tēvu: „Vai man būs slēpt Ābramam, ko gribu darīt, jo es to esmu atzinis, ka viņš saviem bērniem un savam namam pēc sevis pavēlēs sargāt tā Kunga ceļus, darot kas taisnība un tiesa, kā tas Kungs liktu nākt uz Ābramu, ko viņš tam runājis.“⁷⁾ Ābrama pavēle saviem bērniem un savam namam pēc sevis sargāt Kunga ceļus, bija viņa paša skaidrās un atgriezīgās dzīves cēlais piemērs. Viņš pats staigāja ar Dievu

tik uzticīgi, ka bija gatavs pat savu vienīgo dēlu upurēt, kad Dievs to prasīja, un visa saime, viņa dziļās dievbijības ietekmēta, staigāja līdz ar viņu Dieva ceļos. Savas uzticības un paklausības dēļ, Ābrams ģimenē un visā dzīvē piedzīvoja Kristus apsolījumu piepildīšanos, pirms tie vēl nebija pasaulē runāti: „Un kas atstājis mājas, vai brāļus, vai māsas, vai tēvu, vai māti, vai sievu, vai bērnus, vai tirumus mana vārda dēļ, tas saņems daudzkārt vairāk un iemantos mūžīgu dzīvību.“⁸⁾ Ābrama uzticību Dievs atmaksāja ar uzticību, „un ir piepildīti raksti, kas saka: Ābrams ticēja Dievam, un tas viņam tapa pielīdzināts par taisnību, un viņš tika nosaukts Dieva draugs.“⁹⁾ Arī apustulis Pāvils uzsver Ābrama dzīves piemēru un saka Jaunās Derības evaņģelija skaidrības vārdiem: „Bet kad jūs piederat Kristum, tad jūs esat Ābrama dzimums, mantinieki pēc apsolījuma.“¹⁰⁾

Cēlu ģimenes dzīves ietekmes mācību sniedz mums arī moabietes Rutes piedzīvojumu stāsts.¹¹⁾ Trūkums pašu zemē spieda Izraēļa tautas piederīgo Elimeleku un viņa ģimeni, sievu ar divi dēliem, doties svešumā meklēt laimi. Apmezdamies elkdievīgo moabiešu robežās, cerētās laimes vietā viņi piedzīvoja tikai bēdas. Pats ģimenes galva drīz nomira, un māte Naemija palika viena ar abiem dēliem svešumā. Viņa dēli apprecējās ar moabiešu jaunavām, bet arī viņu kopdzīves laiks nebija ilgs. Drīzi vien nomira abi Naemijas dēli un viņai vienai ar vedeklām nebija nekādu cerību vairs svešumā laimi gūt. Nelaimīgā atraitne un māte devās atpakaļ uz savu dzimto zemi, un abas vedeklas viņu pavadīja. Rutes nošķiršanās pie robežas liecina, kāda varena audzinātāja un pārveidotāja ietekme ir dievticīgai ģimenei. Naemijas un viņas dēlu dzīves dievbijības piemērs pārraudzināja elkdievīgās moabietes par dzīvā Dieva pielūdzējām. Kad nu Naemija, pie robežas atvadīdamās no savām vedeklām, tās sūtīja atpakaļ uz viņu zemi un pie viņu dieviem, tad Rute sacīja: „Nespied mani tevī atstāt un no tevis aiziet, jo karp tu iesi, ir es iešu, un karp tu mitisi, tur ir es mitīšu; tavi ļaudis ir mani ļaudis un tavs Dievs ir arī mans Dievs.“¹²⁾

Šāda vienmēr bijusi un būs, pēc Dieva gribas veidotas un pareizi izkoptās, ģimenes dzīves ietekme un sekas. Dievatziņā, ticībā un raksturā stiprākais vājāko vienmēr vilks augšup, un

Tavs Dievs ir arī mans Dievs.
Rutes nošķiršanās pie robežas, kalpot dzīvam Dievam, liecina, kāda varena audzinātāja un pārveidotāja
ietekme ir dievticīgai ģimenei.

nekad otrādi. Tāda ģimene ir Dieva skola visupirms pašiem vecākiem un tad visam namam. Ģimenes, ja tās veidotas un koptas pēc Dieva priekšrakstiem un gribas, daļa Mūžīgā svētību dāvanas visiem to piederīgiem, un dara stiprus un miera pilnus laimē, kā arī pārbaudījumos.

Dievbijīgas ģimenes ietekmē Mozus savas dzīves krustceļos izvēlējās dzīvības ceļu: „Labāk gribēdams kopā ar Dieva tautu ciest ļaunumu, nekā īsu laiku baudīt grēcīgu laimi, par lielāku bagātību turēdams Kristus negodu nekā Eģiptes mantas, jo viņš raudzījās uz atmaksu.“¹³) Ģimenes audzinātāja ietekme spilgti izceļas arī Daniela un viņa trīs biedru ticības pārbaudījumos, visu praviešu un apustuļu dzīvē un arī pats Pestītājs, pirms lielā mesianiskā darba sākuma, bija Dieva skolā — ģimenē. Ģimenē viņš auga liels „piemīlībā Dievam un cilvēkiem“; tur viņā nobrieda uzticība savam dievišķam aicinājumam sekot līdz krusta nāvei, un vēl mirstot viņš svētīja ģimeni, sacīdams uz savu māti un mācekli: „Sieva, redzi tavs dēls, redzi tava māte.“¹⁴)

Vai arī mūsu pašu, latviešu tautas un tēvzemes slavenā tagadne un nākotnes cerība nav auglis divbijīgo ģimeņu kokā? Lai kaut uz mirkli apstājamies mūsu tautas tumšākās verdzības gadsimteņu ceļā un klausamies, cik augsti celts ģimenes vārds tautas dziesmā:

„Es dziedāšu par teku nomiditu
No tēviem liepu lūku apavā;
Kur vaidot māte gaitās staigājusi
Un Dievu pielūgdama baznīcā.“

Tikai vieglie, varbūt vēlās nakts stundās pašu pītie liepu lūku apavi sedza tēvu kājas, minot tekas, par kurām arī māte „vaidot staigājusi“, bet viņu saite un neizsikstošs spēkavots bija ģimenes altāris un svētbrīži dievnamā. No šādām ģimenēm auga dēli un dēlu dēli. Arī viņu rokas agri pierada melnā un sviedrainā darbā, bet vecāku sirds asinīm dēstītā dievatziņa un ticība cēla augšup dvēseles spārnus karstās lūgšanās, lai Mūžīgais, kas lemj un vada visu tautu likteņus, ieceļ arī latviešu tautu — bārenīti saulītē. Tagad sentēvu lolojums un lūgšana piepildīta un paklausīta, un līdz ar daudzu varoņu kapu plāksnēm pauž dievbijīgu ģimeņu slavu nākošām paaudzēm.

Dieva svētība kā miera zīmogs arvien dusējusi pār latviešu tautas ģimenes pavardu. Ģimenes pavardā kopta un godā celta Dieva svētība zelta stīgām apvijusi visu tautu un valsti, visus vienodama vienā lūgšanā — lai Dievs svēti Latviju!

Kamēr netrūks šis lūgšanas svētupuris uz dievbijīgo ģimeņu un tēvijas altāra, netrūks mums arī Dieva svētība.

Bērnu paradize.

Ģimene ir neaizmirstama bērības laimes sala — bērnu paradīzes dārzs šīnī zemē. To spilgti izjūt tiklab kulturtautu, kā arī primitīvo dabas tautu cilvēks. Bērības dienas ģimenē līdzinās kalnos ieslēgtam jūras līcim, kur vētras un negaisi iet pāri mierīgiem ūdeņiem.

Dānijas dienvidaustrumu piekrastē jūra iespiežas dziļi zemes iekšienē kā šaura josla, tā izveidodama reti jauku līci. No trijām pusēm līcis apņemts kalniem un mežiem, tāpēc vētras brāzienu satrakotais viļņu nemiers tur jūtams maz. Reiz vētrai dienā stāvēdams krastā, vēroju bērnu un pusaudžu iršanās un peldēšanās sacensības. Vēja brāzieni locīja augsto krastu kokus, bet uz līča mierīgiem ūdeņiem turpinājās jautrā rotaļa. Pēc brīža iz mākoņu kaudzēm atmirdzēja spoža saule. Ak, cik brīnumjauku ainu tā uzbūra vētru neskārtā līcī un bērnu rotāļās! Šāds skats nav aizmirstams!

Tāda un vēl daudz jaukāka un krāšņāka laimes osta bērniem ir ģimene. Tēvs un māte kā augsti kalni panes katru dzīves vētru brāzienu, un bērni no visa tā nejūt nekā. Viņi mierīgi rotaļājas savu vecāku aizvējā un vecāku laiviņā. Vecāku pašai dziedīgās mīlestības rūpes un gādība ietin bērnu dienas tādā spožās laimes saules mirdzumā, ka jāizsaucas dzejnieces vārdiem:

„Nekur vairs saulīte nemirdz tā,
Kā manas bērības lodziņā“ . . .

Un ja arī dzīve drīz vien izdzen cilvēku no viņa bērības paradīzes, taču šē gūto svētību tā nespēj laupīt nekad, un tā nezūd nekādos apstākļos. Daudz ko cilvēkam nākas dzīvē piedzīvot un pārdzīvot, daudz kas bālē un zūd viņa atmiņā, bet bērības paradīzes — ģimenes atmiņas nezūd līdz kapam. Kādreiz stā-

vēju pie veca sirmgalvja nāves gultas. Viņa mati bija sidrabalti, galva un rokas tricēja. Tuvu bija dzīves šķiršanās mirkļi, bet kad viņš pieminēja savu bērnību, tad vēl laimīgs smaids atplauka viņa rūpju izvogotā sejā. Viņš sacīja: „Savu bērnību atminos kā mūža paradīzi. Es viņā skatos kā vakardienas piedzīvojumā. Mans tēvs un mana māte mani sargāja pret visām dzīves vētrām. Viņu aizvējā un mīlestības iesilis, es izgāju dzīvē, bet man nav salis nekad. Mana saulainā bērnība, es dzīvoju tevī vēl vecumā, kad jau acis sāk tumst un lūpām tik klusēt!“ ...

Ģimenes saites ir ciešākās, maigākās un svētākās par visu citu pasaulē. Tās dotas visiem par svētību un nav aizmirstamas. Līdzīgi minētam sirmgalvim katrs cilvēks atmin savu bērnību kā jauku saules rītu. Bērnu dienu grūtības un sāpīgos pārdzīvojumus vēlākā dzīve dzēš, bet bērnības paradīzes laimes mirkļi paliek ierakstīti dvēselē nezūdošiem burtiem. Bērnību, šo jauko dzīves rītu, apdzied dziesminieks:

„Tēva sētā bezrūpīgi,
Dienas nāk un dienas iet;
Tevī sargā mātes acis —
Vēl tu vari laimē smiet“ ...

Vecāku personība.

Mirdzumu patiesi laimīgām bērnu dienām piedod vecāku personība. „No vecāku atbildības izjūtas lielā mērā atkarājas turpmākā bērnu labklājība šinī pasaulē un laime nākamā dzīvē. Viņi lielā mērā noteic savu bērnu moralo un fizisko raksturu. Nevaram nekad par daudz novērtēt bērnu pirmās audzināšanas svarīgumu. Izteiktās mācības un izveidotie ieradumi bērnības un pusaudžu gados ir vērtīgākas rakstura audzināšanai un ievadišanai dzīvē, nekā visu vēlāko gadu padomi un pūles.“¹⁵) Tautas paruna: „Ābols nekrīt tālu no ābeles“, vēl mums atgādina un pasvītro, kāda milzīga atbildība gulstas uz vecākiem bērnu audzināšanā. Ne tas, cik daudz un cik labi tēvs un māte māca un audzina savus bērnus, bet gan kas viņi paši ir, ietekmīgi noteic bērnu nākotni. Vecāki ir savu bērnu dzīves vārti ne tikai uz viņu fizisko, bet arī intelektuālo un moralo laimīgas dzīves nākotni.

J. Rozentala

Svētrīts.

Vecāku personību nenoteic viņu dzīves kārtā, vieta, pakāpe vai stāvoklis, to nenoteic arī kultura vai civilizācija, bet to noteic dziļi tēva un mātes sirdīs uzņemta un iesakņotā patiesā dievatziņa; klusa, bet dziļa savienība ar Mūžīgo un pašu vecāku bērnišķā uzticēšanās un paklausība debesu Tēva gribai un likumiem. Kulturas un civilizācijas cilvēks, bez sevi glabātas patiesas dievatziņas, spēj gan savus bērnus audzināt plašumā un plašumam, kas vēlākā dzīvē bieži parādas sekli duļķains kā pavasara pali, bet dziļu dvēseles skaidrību un nesalaužamus garīgus spēkus spēj dēstīt bērnos un tiem līdzīgi dot tikai patiesi dievbijīgi un Mūžīgā pamatlikumiem paklausīgi vecāki, kas šos spēkus paši saņēmuši no debesīm.

Cilvēkam pašam no sevis nav nekā ko dot, ja viņš to nav saņēmis no augšienes, no gaismas Tēva; līdzīgi kā elektrības spēks, gaisma un siltums nāk no centrales un plūst pa visiem vadiem spuldzēs, kas tai pievienoti, tā vecāku personība dzimst no viņu sirdsskaidrās un ciešās savienības ar mūžības spēku centrali — Dievu.

Tāda personība savai ģimenei un saimei bija ticības tēvs Ābrams. „Viņa saimē skaitījās vairāk kā tūkstsots dvēseles. Kas sekodami viņa mācībām pievērsās dzīvā Dieva pagodinā-

šanai, atrada mājvietu nometnē, un šeit kā skolā saņēma tādu audzināšanu, kas tos darija par īstās ticības pārstāvjiem. Ābrams apzinājās lielo atbildību sagatavot nākošo ģimeņu tēvus un mātes, un viņa audzināšanas un pārvaldīšanas paņēmieni tika izvesti tajās saimēs, kuru priekšgalā viņi bija nostādīti. Senatnē tēvs bija valdnieks un priesteris savā ģimenē, un viņam bija vara pār saviem bērniem arī vēl tad, kad tiem pašiem jau bija ģimenes. Visi pēcnācēji bija pamācīti raudzi-

„Vecāki, veltiet bērniem dažus no saviem vaļas brīžiem, iepazīstieties un sadraudzējaties ar viņiem.“

tiem uz viņu kā galvu reliģiskās un saimnieciskās lietās. Šādu patriarhalu audzināšanas un valdīšanas sistemu Ābrams centās turpināt, jo tā veicināja patiesās dievatziņas saglabāšanu. Bija nepieciešami tā vienot visus ģimenes locekļus, lai radītu valni pret pasaules elkdievību, kas bija ļoti izplatīta un dziļi iesakņojusies. Ābrams centās visiem viņa spēkos esošiem līdzekļiem pasargāt savu saimi no sajaukšanās ar pagāniem un viņu elkdievīgo kalpošanu skatiem, jo viņš zināja, kā iepazīšanās ar

Jaunu, nemanot samaitās pamatlikumus. Dievs atšķīra Ābramu no viņa elku pielūdzējiem radiem, lai sentēvs varētu mācīt un audzināt savu ģimeni tālu no pavedinātājas ietekmes, kas to apņēma Mezopotamijā, un lai patiesā ticība uzglabātos visā savā šķīstumā un spēkā viņu pēcnākamos no paaudzes uz paaudzi.¹⁶⁾

Lai vēl bērni tiešām justos laimīgi savā bērnībā, daudz atkarājas no vecāku izturēšanos pret viņiem. „Vecāki, neatbaidiet savus bērnus no sevis ar vienpusīgu izturēšanos. Savienojiet mīlestību ar cieņu, laipnību un līdzjūtību ar stingrību. Veltiet bērniem dažus no saviem vaļas brīžiem, iepazīstieties un sadraudzējaties ar viņiem; piebiedrojaties viņu darbam un rotaļām un iemantojiet viņu uzticību. Tādā veidā jūs būsiat spēcīga un paliekoša ietekme uz labu. Tēvam jādara sava daļa pie ģimenes laimes. Kādas arī nebūtu viņa rūpes un darba sa-
režģījumi, tiem nevajadzētu apēnot viņa ģimeni. Mājās tam jāienāk ar smaidu un mīļiem vārdiem.“¹⁷⁾

Jaunības ceļā.

Ātri paiet bērnības paradīzes miera un laimes dienas. Bērnību atvieto jaunības nemiers un trauksme, un dzīve sauc cilvēku uz mūža piepildījumu. Jaunībai vairs netiek būt vecāku aizvējā un rotaļāties vecāku taisītā laivīnā; mierīgie bērnības ūdeņi sāk apnikt un palikt neinteresanti. Jaunība jūt sevī augam un briestam varenus spēkus. Viņai pašai gribas taisīt savu dzīves laivu, satvert irklus un irties prom no vecāku aizvējā, pāri atklātās dzīves jūras bezdibeņiem, meklēt un atrast savu mieru un laimes ostu, kur izmest enkurus.

Jaunatnes krūtīs dzimst vēl nenajaustās laimes slāpes, kas sauc uz priekšu kā liela vedēja zvaigzne. Briestošo spēku pašapziņa vairs neatļauj palikt uz vietas, bet dzen uz priekšu, nerēķinoties ne ar kādiem šķēršļiem.

Jaunatnei ir brīnums, ka vecākā paaudze un viņu pašu vecāki, pirms ko dara, visu rūpīgi apsver un pārdomā. Tā nesaprot, ka var arī piekust, ka vajaga visu nakti gulēt un arī dienā meklēt atpūtas mirklus. Jaunība jūt sevī briestam tādus spēkus, kas kā vareni pavasara ūdeņi tikai gaida un meklē ceļus, kurp lausties un plūst. Viņai liekas: Ja ir lietas, ko vecāki nespēja — es tās iespēju; ko vecāki nerasniedza, es sa-

sniegšu; viņiem nebija spēka, bet es nezinu, kur spēkus likt — vislielākos šķēršļus dūrēm salauzīšu, visu pasauli spēju pie krūtīm spiest vai pārveidot. Bet dzīves jūra ir plata un dziļa, tās varenie viņi augsti. To nevar pārbraukt sajūsmas mirklī, bet tā prasa stipru gribu, rūdītu izturību un skaidrus, dziļus dvēseles spēkus.

Pāri saulainām bērnu dienām, lielu cerību lolotiem skolas gadiem, jaunību sauc pati dzīve un viņai jāiepazīstas ar īstenību. Dzīve ir cīņa uz dzīvību un nāvi, un agri vai vēl tā visus ierauj savos mutuļos. Nevienu tā nesaudzē, neviens no tās neiziet neievainots, bet tikai retie kā uzvarētāji. Taču jaunība tam netic. Viņa negrib un nesagatavojas cīņai. Acumirkļus liekas tik jauks un viņai tik dzīvot acumirkļiem. Jaunības skatījumā brauciens pa dzīves jūru līdzinās pastaigai pa balti putojošo viņu galiem. Viņa nemaz negrib atzīt, ka aiz katra viņa seko dziļa ieleja, un ka arī tā būs jāizstaigā, viņai tikai ātrāk gribas klusēt dvēseles nemieru un laimi aizsniegt.

Jaunība dodas dzīvē un, nonākot dzīves krustceļos, tai rodas jautājums, pa kuru ceļu tagad? Paša prāts un atziņas uzbur brīnumainas nākotnes ainas un iespējas, un viena balss krūtīs gavilē: Tas ir taisnākais ceļš uz laimi, uz priekšu!

Tad jaunības krūtīs ieskanas kāda cita balss, kas klusi atgādina vecāku mācīto un rādīto ceļu bērībā: Ja gribi dzīvē laimi aizsniegt, eji pa šo ceļu! Jaunatne stāv un domā: pa kuru ceļu? Viena balss skubināt skubina iet paša izraudzīto ceļu: Tu pati esi diezgan nosvērta, liela; pati zini, ko dari — ej un nevilcinies; bet otra balss atgādina sen dzirdētu, mīļu padomu: „Klausī, mans bērns, sava tēva pārmācībai un nepamet savas mātes mācību, jo tas ir jauks krāšņums tavai galvai un zelta rota tavam kaklam⁴¹⁸). „Jo dažs ceļš sākumā liekas labs, bet savā galā ved nāvē⁴¹⁹).

Krustceļos.

Jaunība sava nemiera trauksmē un laimes alkās līdzinās kādā teikā minētam ceļniekam, kas gājis laimi meklēt. Viņš sēdies staltā zirgā un jājis pa taisnāko ceļu uz saules lēkta pusi. Zinamu gabalu nojājis, viņš nonācis vietā, kur ceļi dalās krustceļos, un apstājies pie ceļa staba lasīt un uzzināt, pa kuru ceļu

tuvāk laimi aizsniegt. Uz ceļa rādītāja labās rokas bijis la-
sams: Ja iesi pa šo ceļu, tad kritīs tavs zirgs. Uz ceļa rādītāja
kreisās rokas stāvējis rakstīts: Ja iesi pa šo ceļu — kritīsi tu
pats. Pa kuru ceļu tagad? domājis ceļnieks. Ja iešu pa labo
roku, kritīs mans zirgs, un bez zirga ejot, cits aizsteigsies man
priekšā un man laimi neredzēt. Ja iešu pa kreiso roku, kritīšu
pats, arī bez laimes...

Līdzīgi jaunatne stāv dzīves krustceļos un domā: pa kuru
ceļu? Abos ceļos jānes upuris, bez upura nav laimes. Klusa
balss čukst: Ja iesi pa to ceļu, kuru vecāki no bērnības tev
rādījuši, dievbijībā un lūgšanām tavā sirdī rakstījuši, tad kritīs
tavs iemīļotais zirgs. Tad tev būs jāatsakas no pašu kārotām
sappu pilīm, iegribām un baudām, un jāiet sevis aizliegšanas,
šaurais upura ceļš; bet par to mirdz Dieva patiesības un laimes
gaismas stari — ej pa šo ceļu!...

Ja kādam šo upuri negribas nest, tas skatas uz otro ceļu,
pa kreiso roku. Šis ceļš jau pašā sākumā ērts un plats, turp
daudzi gājuši, bet uz ceļa rādītāja rakstīts: Ja iesi pa šo ceļu,
kritīsi tu pats! Tas nevar būt, domā jaunatne, ka ceļā, kurp
tik daudzi jau gājuši, man būs bojā jāaiziet. Un ja arī rastos
kādi kavēkļi, tad vismaz ciktāju citi gājuši, man briesmas ne-
draud, un pulkā ceļu vieglāk līdzināt, tādēļ uz priekšu!... Tā
daudz jauniešu, pēc šķietamās laimes dzīdamies, sākuši mīt
nelaimes ceļu...

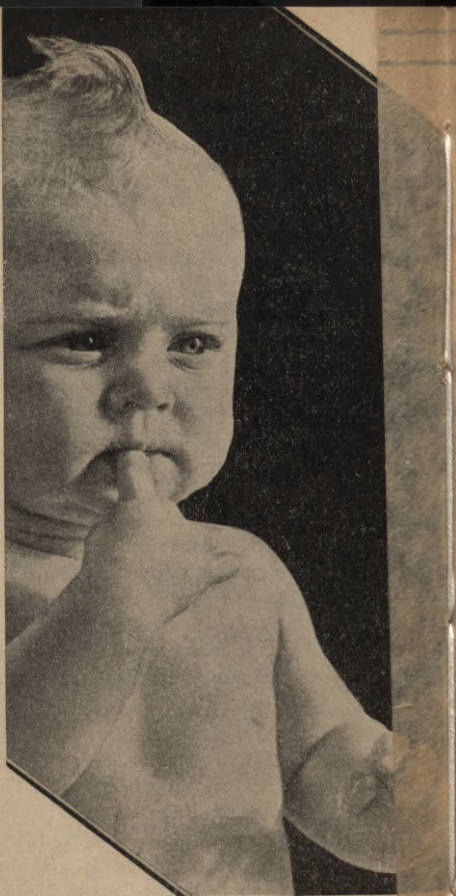
Jaunības patiesās laimes ienaidnieks, visa jaunuma cēlonis
— sātāns, dara nelaimes ceļu sākumā skaistu. Viņš prot savas
indes labi slēpt, pat apzeltīt. No ārienes viņa indes liekas pa-
visam nevainīgas, skaistas un gardas, bet kas tās bauda drīz
piedzīvos nelaimi un bojā eju. Šis jaunības laimes ienaidnieks
tuvojas katram jauniešim kā „gaišības engelis“. Viņš iečukst
visiem vienu padomu: Tu gribi laimīgs būt? Labi! „To visu
es tev gribu dot, ja tu zemē mezdamies mani pielūgsi“²⁰). Viņš
atver jaunatnes priekšā savu viltojumu veikalus un piedāvā pirkt
šķietami piemērotas un ļoti jaukas lietas. Vienam viņš saka,
ka laime ir bagātībā, otram piedāvā slavas un varas vaiņagu.
Trešam viņš iegalvo, ka skaistumā ir laime, un citam atkal ietei-
cot baudīt dzīvi, kamēr jauns. Katrā sātāns prot atrast un
modināt viņa vājības un tad piedāvāt savu apslēpto indi, skaistu

---

„Teic sirdi
man, kas
pukst fik
karsti kā
māmuliņas
miļā sirds?”

R. Bērziņš.

A. Saulietis

Mātes sirds

Glabā savu mātes sirdi,
Mantu visu dārgāko —
Mūžam miļu, svētu turī,
Mūžam nebēdini to.

Dimantus un dārgas pērles
Varī ceļa dubļos sēt —
Ja tu lauzis mātes sirdi —
Nav tev vairs ko pazaudēt!...

„Redzi, bērni ir manta no tā
Kunga, un miesas auglis ir dā-
vana. Itkā bultas stipra vīra
rokās, tāpat ir jau-
ni bērni.”

Dz. 127, 3. 4.

un iekārojamu. Bez tam rodas vēl vesels draugu pulks. Tie visi iet gaviļēdami un sauc sekot pa to pašu, acumirkļa laimes ceļu, un tā nemanot, pašiem nelaiimes negribot, daudzi maldināti, iet nelaiimes ceļā.

Maldi.

Cik daudzi dzīdamies pēc varas, sadūrušies uz pretvaras šķēpa; cits, bagātību un stāvokli izraudzīdamies par savu laimi, piedzīvo neaizmirstamas sāpes un vilšanās. Kāds augstāks bankas ierēdnis atstāstīja kāda bagāta tēva dēla piedzīvojumu no revolūcijas laikiem: Bankā ienācis glīti ģērbies, pašapzinīgs, jauneklis. Viņš lūdzis samainīt lielāku naudas zīmi, bet saņēmis atbildi, ka šai naudai nav vairs vērtības. Tad jauneklis pasniedzis noguldījumu grāmatiņu un lūdzis izmaksāt zinamu sumu, bet atbilde skanējusi, ka visi agrākie noguldījumi evakuēti zemes iekšienē, un revolūcijas jukās gājuši zudumā, un banka par tiem vairs neatbild. Jauneklis iekarsis: Bet ar ko lai es dzīvoju? Viesības ir izziņotas, izdevumi lieli, nauda ir, bet dabūt nevaru... Iekarsmei sekojušas rūgtas asaras. Jauneklis vēl turējis rokā nekam vairs nederīgās naudas zīmes un noguldījumu grāmatiņu, un izmisis apzinājies, ka visai viņa un tēva dotai bagātībai nav nekādas nozīmes. Lielā pašapziņa bija tikai maldi.

Tādi maldi ir arī aizraušanās no acumirkļa priekiem, jūtu dzīves un baudas. Tie krīt kā sniega pārslas siltā saujā un cerētās laimes vietā atstāj tikai asaras un dziļu sāpju smeldzi. Arī visskaistākās pārslas kūst un gaist. Reiz kāda meitenīte, vērodama tik dažādas un brīnumjaukas sniega pārslas lidojam no debesīm, gribējusi vienu skaistāko notvert un aiznest parādīt savai māmiņai. Viņa noskatījusi to skaistāko, pastiepusi rociņu, un tikko sniega pārsla rokā iekritusi, viņa roku cieši turēdama steigusies pie mātes rādīt brīnumu. Ar balto brīnumu rokā meitenīte jutusies laimīga un iedomu iztēlē jūsmojusi: Ko teiks māte, šo pārslīņu ieraugot? Tā bija starp visām tā skaistākā, un arī māmiņa priecāsies. Tad noliksim pārslīņu istabā, pakārsim pie košumturī lielktā egles zariņa; visi to redzēs un mani apskaudīs! To visu mirklī izdomājusi, un māti ieraugot, gaviļēdama izsaukusies: Māmiņ, paskaties, kas man rokā! Māte vēl

nepaguvusi labi paskatīties, kad gaviļu vietā atskanējuši sāpīgi šņuksti — jaukās sniega pārslīņas vietā vairs bijusi tikai maza, maza ūdens lāsīte, un nelaimīgā meitenīte karstām asarām nožēlojusi pievilšanos...

Katra neapdomīgā aizraušanās izpriešanās un baudās drīz vien jāaprok rūgtām asarām. Katra acumirkļa rotaļa sākumā liekas skaistāka par jaukām sniega pārslām. Tās vizuālo acupriekšā un sola tik daudz laimes, ka jaunībai gribas aizvērt acis un gaidīt burvīgo mirkļu kāpinājumu. Jaunība jau arī ļoti bieži aizvērtām acīm tver maldus mirklus, bet kad acis atveras, tad ierauga sevi jau bezdibeņa malā, un sirdsapziņas pārmetumiem un dziļām sāpēm, liekas, nav robežu. Lai izbēgtu no piedzīvotiem maldiem un to sekām, cik bieži tādos brīžos jaunība bēg no dzīves, un lielais mūža mērķis un dzīves vērtība paliek neredzēti... Jaunatne, bēdz no acumirkļa laimes — tie maldi! Tavas patiesās laimes ienaidnieks, maskojies par „gaišības eņģeli“, liek tavā acu priekšā vizuālo apzeltītām indēm. Viņš zin, ka jaunībai tik ārējs skaistums un acumirkļu prieks. No vienas puses viņš cenšas katrā jauneklī un jaunavā šo tiksmi visādi pavairot, pulcinādams ap tiem līdzīgi noskaņotus draugus; bet no otras puses, pašu acumirkļa prieku viņš apzelti no dienas dienā jaunā mirdzumā, lai tikai jaunatne nenojaustu, ka šī šķietamās laimes bumbiņa no plāna un trausla stikla. Kad neapdomīgais jauneklis vai jaunava šo brīnumjauko laimes bumbiņu satvēruši, tā plīst un smagi, nāvīgi ievaino sirdi un miesu. Tikai to velns gribējis panākt — pievilt un iegrust nelaimē. Viņš smejas par pieviltiem un mierīgi tos atstāj viņu liktenim, lai meklētu un pieviltu atkal citus. Tad arī bijušie draugi atstājas, rāda pirkstiem un nicina: Lūk, muļķis, nemācēja, iekrita. Tā pēc laimes slāpdama jaunatne paliek viena pievilšanas sāpēs un nelaimē...

Lai izvairītos un izbēgtu no nelaimes un pievilšanu ceļa, jaunatne, pieņemti sava uzticamā, patiesā Drauga un Glābēja padomu: „Mans bērns, kad grēcinieki tevi vilina, tad neklausī. Kad tie saka: nāc mums līdz... tava daļa būs mūsu starpā, viens pats maks būs mums visiem, tad nestaigā vienā ceļā ar tiem; sargi savu kāju no viņu pēdām“⁴²¹).

Mērķtiecība.

Jaunības aicinājums ir atrast sevi, savu vietu un spējas dzīvē. Jaunība ir kā skaists rīts pirms karstas darba dienas — mūža piepildījuma. Savas dzīves un mūža piepildījumu nevar sasniegt ejot aizvērtām acīm, vai pakaltraucot mirkļu tiksmei, bet gan ar skaidru skatu, prātu un sirdi un vingriem soļiem izturīgi sekojot noteikti zinamam, drošam mērķim.

Cilvēka dzīvē pirmais un visusvarīgākais mērķis ir pati dzīvība, tās pasargāšana, saglabāšana un tālāknodešana nākošām paaudzēm. Visi citi šīs zemes mērķi un novirzieni ir tikai palīg līdzekļi uz galveno. Šis lielais mērķis ir tik augsts un cēls, ka bez nopietnas mācības un sagatavošanās nav ne iedomājams, ne arī aizsniedzams. Kā ceļš uz augstu kalna virsotni iet pa atsevišķām kāpnēm, tā ceļš uz mūža piepildījumu un dzīvības turpinājumu iet pa mērķtiecīgi piepildītu ikdienu. Šī dzīves mērķtiecība jau agri iedēstama bērnu sirdīs. Jau agri bērnu un pusaudžu prāts vērsams uz to, lai katrs darbs un pienākums, ko viņš dara, top padarīts skaists savā pilnībā un pilnīgs skaistumā. Tas ir pirmais paligmērķis uz svinīgo mūža piepildījumu. Paviršība un nevižība mazās lietās un sikās atbildības ir laimīgās dzīves nelaimes tārps, kas drīz vien visu var saņemt. Bērnu paviršības un nenoteiktības aizbildināšana un attaisnošana ir neattaisnojams noziegums iepretim viņu mūža aicinājumam, tāpēc, ciktāl tas vēl vecāku un audzinātāju varā un iespaidā, nekad šīm lietām nedrīkstētu vienaldzīgi garām iet. Stingrs virziena norādījums un noteiktas robežas tikai pavairo jaunā īpatnī dinamisko spēku kāpinājumu uz aizsniedzamo mērķi, bet ja vecāki un audzinātāji acumirkļa jūtu ietekmē palaiž garām laikā un vietā veselīgo stingrību, tad vēlākā dzīvē paši bērni un viņu audzinātāji saņems procentu procentiem sāpīgu atmaksu. Tad bieži varbūt būs jāizsaucas, ka tas jau bezgala daudzreiz noticis: Kaut es būtu noteiktāk un stingrāk audzināts, tad šie dzīves smagie belzieni man būtu pagājuši garām.

Jau pati ikdienu mūs māca, ka bez samaksas nekas nav iegūstams. Ja kāds grib dzīvē sasniegt augstāku mērķi, tad viņam jābūt labprātīgam par to arī dārgāk samaksāt. Arī dzīve nepaliek nevienam neko parādā. To apliecina Dieva nolēmums: „Jo ko cilvēks sēj, to viņš arī pļaus, kas sēj uz savu miesu, tas

plaus no miesas samaitāšanu, bet ja jūs caur to garu miesas darbošanos nonāvējiet, tad jūs dzīvosiet²²).

Jaunība ir apzinātas mērķtiecības laiks. Tad cilvēks nemācas vairs vecāku, audzinātāju vai atzīmju dēļ, bet sevi paša un savas turpmākās dzīves dēļ. Jaunības laiks ir arī sevi audzināšanas un nobrieduma laiks. Ja arī „bērns jau rāda, kāds būs vīra tikums“, tad tieši jaunības laikā, cilvēks pilnīgi pievēršas izvēlētam mūža darbam, kam jākļūst par stipru balstu nākamās dzīvības pavardam.

Jaunatne, tikai tas darbs vedis tevi saules kalnā, kuru tu tā milēsi, ka tev žēl kļūs laiks, kas jāpavada guļot un ēdot! Tad tu neskaitīsi sviedru pilienus un nerēķināsi iegūstamos santīmus, bet dzīvosi savam darbam un darba vērtībai un, ja vēl savās acīs turēsies kautrs, zems un mazs, tad veiktie darbi tevi darīs lielu un laimīgu. Savu darbu milēdams, tu būsi pakāpe pats sev, sabiedrībai, tautai un valstij, un kļūsi nepieciešams vispārības lielo mērķu sekmēšanā, bet to sasniegt, nozīmē sevi audzināt, mērķtiecīgi, stingri, jā, pat bargi. Sevis audzināšana ir arī sevis norūdišana pirmos sadzīves vējos. Tikai stipra sirds un krietns raksturs iziet no šī rūdījuma asināti.

Arī jūtu dzīvē jaunatnei jāapzinās mērķtiecība. Nobriedušās dzimumjūtas ir dzīvības uguns nākošās dzīvības pavardam. Šīs jūtu liesmas gan nav velti dēstītas jaunatnes asinīs, bet neapvaldītas un neierobežotas, tās bieži noposta visu turpmākās laimīgās dzīves ēku, Jūtu dzīve nav rotaļai vai sportam, bet Dieva lemtās dzīvības turpināšanai. Vieglprātīga rotaļa šinīs lietās šķir no Dieva, aptumšo dvēseles skaidrību un noposta augstos vaļņus, kas dzīvības straumi dara dziļu un spēcīgu, to pārvēršot duļķainā un nevērtīgā plūdumā. Tāpēc uz jautājumu: „Kā jauneklis pasargās savu ceļu šķīstītu?“ ir tikai viena atbilde no debesīm: „Ja viņš turas pēc Kunga vārdiem²³“. Lai šīs jaunības ideāls nebūtu tikai tukša skaņa, bet sniegtu reālus ieguvumus, apustulis Pāvils pamāca: „Bēdz no jaunības kāribām un dzenies pēc taisnības, ticības, mīlestības, miera ar tiem, kas piesauc to Kungu ar skaidru sirdi²⁴“.

Cilvēka jūtu dzīves mērķtiecīgai piepildīšanai jau paradīzes dārzā Dievs iestādījis laulību. Tas kā dievišķīgs iestādījums vēl šodien var nest paradīzes laimi dzīves labklājībā un nestun-

dās. Laulībā nobeidzas jūtu bangojums un asiņu trauksmes vēr- dzība, un cilvēks atbrīvots Dievam, sev un savai tautai, sāk kāpt tās apskaidrības kāpnes, kuru virsgalā ir mūžības vārti un dzī- vības vaiņags patiesības cīnītājiem. Te īstais dzīves skaistums atplaukst dvēseļu harmonijā un ciešanās, un dzīvības sājpu bri- žos ieskanas nedzirdēta, jaunās nākotnes, prieka dziesma un lai- mes gavīles.

Dzīvības sūtība.

Cilvēka dzīvības sūtība ir dzīvību saglabāt un to tālāk dēs- tīt nākošās paaudzēs. Šīs sūtības kopšanai un dzīvotspējai Dievs iecēlis laulību. Laulība ir pamats jaunās ģimenes nama un jau- nās dzīvības pavardam. Ģimenes namam, bet sevišķi tā pama- tiem — laulībai, vajadzētu pieiet ar vislielāko rūpību, sagata- vošanos un gribu. Jo kāds grib celt augstāku namu, jo dziļāk jārok pamatī, un ja kāds grib piedzīvot laimīgu ģimenes dzīvi, tad nopietnāk viņam jāsatavojas laulībai.

Laulības piepildījums nav ligavas šķidrauts, tērps vai kāzu brauciens. Tas arī nav iedomas: Nu man būs vīrs, kas pelnīs uzturu; nu man būs sieva, kas rūpēsies par visu, un manai jūtu dzīvei sāksies neaprobežota vaļa.

Tikai tirā traukā dzidram ūdenim ir vērtība. Jo dārgāka dāvana, jo cienīgākā vietā un ar lielāku rūpību to noglabā. Pirmā vietā ir pats trauks — cilvēks, un viņa sagatavošanās sa- vas sūtības piepildīšanai.

Katrā jauneklī un jaunavā ar laiku mostas dabiska vēlē- šanās apprecēties; izvēlēties mūža darbam patiesu domu un dzī- ves biedri, draugu un palīgu. Dieva lēmuma dziļo nozīmi: „Nav labi cilvēkam būt vienam,“ visspilgtāk izjūt tie, kas kautkādu aizbildināmu vai iedomātu iemeslu dēļ palikuši dzīvē vieni, un neatrod vairs mūža drauga savos gājumos.

Kad jauneklis un jaunava atraduši sevi un savu mūža darbu, un jau attiecīgi tam sagatavojušies, tad nevajadzētu arī vairs kavēt sagatavošanos nopietnai laulības dzīvei. Laulības dzīve ir kāpšana augstākā dzīves piepildījuma kalnā, tāpēc nav prātīgi uzņemt šo gājumu, pirms nav sasniegts fiziskais un ga- rīgais nobriedums nokļūšanai virsotnē. Nav gudri arī nokavēt

un gaidīt līdz dzīvības spēki sāk zust un zūd arī cerība aizsniegt kalna virsotni — tēva un mātes svētās atbildībās.

Kad jauneklis un jaunava sasnieguši pilngadību, fizisku un garīgu gatavību; atraduši savu vietu dzīvē un guvuši tik nepieciešamo dzīves uzskatu nobriedumu, kā arī viens otru atraduši, tad ir īstais laiks diviem sākt vienu ceļu uz kopējo mērķi. Katra ātrāka tuvināšanās un jūtu rotaļa atstāj tikai traipus dvēselē, samaitā raksturu un aptumšo nākotnes dzīves laimi.

Pārējas laikam, no divu pretējā dzimuma īpatņu tuvināšanās līdz laulības notikumam, nekad nevajadzētu vilkties garumā, tāpēc arī savstarpējo tuvināšanos vajadzētu iesākt uz vispārējā nobrieduma un pilngadības sliekšņa, bet ne ātrāk. Novēlotā laulības dzīve nes ne mazāk ļaunuma kā pārāgras laulības. To mums māca arī pati daba. Taču attiecīgais vecums vien vēl nenoteic kādas personas briedumu laulības dzīvei. Ļoti svarīgi sasniegt nobriedumu audzināšanā, iespējamā izglītībā un saimnieciskā lietpratībā. Tikai vispusīgi audzināts un rūpīgi sagatavojies jauneklis un jaunava būs cienīgi un spējīgi piepildīt savas dzīvības sūtību un aizsniegt šīs zemes dzīves gala mērķi — mūžību.

Laulības nozīme.

Pirms jauneklis un jaunava iedodas laulībā, viņiem jānoberidz pamataudzinašana un skolas gaitas. Tas nav bez iemesla. Skola paņem audzēkņa laiku, enerģiju un naudu. To pašu prasa arī laulība, un diviem kungiem reizā kalpot ir neiespējami. Laulība atnes ne tikai prieku, bet arī tīri finansiālās un personiskās dabas grūtības. Atsevišķais īpatnis turpmāk ir atbildīgs nevien par sevi, bet pienākumi to saista arī ar otru laulības dzīves līdzgaitnieku slimībās un grūtībās, ne mazāk kā laimē un labklājībā. Laulības dzīves saskanīgo ritumu spēj ļoti sekmeēt vai traucēt tīri saimniecisko lietu izpratne vai neizpratne.

Jauneklis un jaunava, kas iedodas laulībā, sper savas dzīves svarīgāko soli, kas ļoti nopietns, bet arī priecīgs un lielu nākotnes cerību un iespēju apmirdzēts. Jaunieši iestādoties laulībā, izdara vienreizīgu pagriezumu kā sabiedriskā, tā arī saimnieciskā dzīvē, un uz to viņi būs spējīgi par tik, par cik jau iepriekš viņi būs saņēmuši attiecīgu audzināšanu un paši

Bērns — vecāku prieks.

tanī praktiski vingrinājušies. Laulībā nepietiek ar mīlestības laimi vien, bet vajadzīga arī taupības atbildība. Kaut gan nau-
dai nebūt nav galvenā un izšķirīgā nozīme laulībā, taču liela
nozīme ir prasmei ar to apieties. Naudai vai īpašumiem jābūt
darba rosības un saimnieciskuma pierādījumam. Tā tas arī ir,
ja laulībā ienestās materialās vērtības ir paša pelnītas un nevis
saņemtas kā dāvana. Jauniešiem, kas nodomājuši iet vienotās
dzīves ceļu, jābūt ar sevi skaidrībā, ka viņi spējīgi savu saim-
niecību uzturēt un pārvaldīt.

Neviens vīrietis nedrīkst precēties, kamēr viņš nav ieguvis
saimniecisko spēju pieredzi kā pierādījumu, ka viņš spēj ap-
mierināt savas pieaugošās vajadzības un ir nodrošināts pret
pēkšņām nejaušībām. Savā darba vai aroda izvēlē gan katram
jājūtas brīvam, jo tikai labprātīgi izvēlēta darba nozarē darbs
būs iespējami produktīvs. Te nekrīt svarā, kādā nozarē darbs
izraudzīts. Katrs godīgs darbs, darīts mīlestībā, audzinās pašu
darītāju un dos iespēju izdevumus līdzsvarot ar ienākumiem.
Pēdējam ir ļoti liela nozīme, tāpēc draugu izvēlē jācenšas iz-
vēlēties tādu, kas arī jau pierādījis prasmi taupīt un taupīgi
saimniekot.

Šīm praktiskām, tīri saimnieciskām lietām, laulības dzīvē
ir liela nozīme. Kamēr vīrietis veļ akmeņus dzīves nama pa-
matiem un sarga to no ārējām vētrām un pārsteigumiem, tik-
mēr sieviete šos akmeņus piemēro katrai vajadzībai, nostiprina
un šinī aizvējā liek plaukt brīnumainam skaistumam. Ja vī-
rietis ir visu vērtību krājējs, tad sieviete tās izkaisa nākotnes
cerībā. Ja sieviete, laulības dzīves līdzgaitniece, nav saimnie-
ciska un taupīga, tad drīz var piepildīties tautas parunas vārdi,
ka vīrs vezumiem nespēj tikdaudz sakrāt, cik sieva rokām pu-
tināt, un kur nabadzība nāk pa durvīm iekšā, tur mīlestība pa
logu bēg ārā. Tāpēc jaunavām vajadzētu sevišķi rūpīgi sagata-
voties praktiskai dzīvei, pirms dod solījumu savu dzīvi savienot
ar otra cilvēka dzīvi laulībā. Sieviete nav tikai palīgs vīrie-
tim, bet arī ierosinātājs dzinējspēks uz augšu vai nosta, kas velk
lejšup. Katra jaunava laulības dzīvē ies vienu no minētiem
ceļiem, tāpēc ir ļoti labi jau pirms laulībām izvēlēties, sagatavo-
ties un nobriest pareizam ceļam, kas ved augšup.

Mūsdienu jaunavām ir plaša iespēja sagatavoties un no-

briest svarīgai laulības dzīvei visās darba nozarēs. Vai tas ir veikala dzīve, skolas darbā, vai daiļdarbu zinātnēs, sieviete iet līdztiesīga blakus vīrietim. Ja domājam par lauksaimniecību un tās dažādām nozarēm un iespējām, tad tur sieviete vīrieti pat pārsniedz. Daiļa, pilnskanīga un ierosmes bagāta zemkopja vai laukstrādnieka dzīve nav iedomājama bez sievietes, Sieviete ir spēkavots, kamēr vīrietis kanāls, pa kuru šis spēks top virzīts kopēji nospraustā virzienā, bet tāda būs tikai tā sieviete, kura dzīves nopietnību jau jaunībā atzīdama, uz to būs sagatavota un sagatavojusies.

Dzīves uzplaukumu un labklājības kāpinājumu noteic vīrieša un sievietes attieksme pret savu darbu. Ja, piemēram, kāda kantoriste apmierināta ar pavisām padarīto darbu un „darba nobīdīšanu“, lai tikai algu saņemtu, tad viņa drīz zaudēs iespēju kaut ko nopelnīt un sevi būs degradējusi sievietes necienīgā pakāpē. Turpretim, ja viņa savu darbu padarīs arvien iespējami labu un meklēs jaunas iespējas, kā darba labumu vēl kāpināt, tad viņa būs droša saimnieciskā dzīvē, un darbā gūs daiļu sava rakstura slīpējumu. Griba nodoties pašam darbam un nevis naudas pelnīšanai, sagatavo cilvēku saimnieciski derīgu dzīvei un laulībai. Apzinīgi darīta darbu pieredze darīs jaunavu par labāku „mājas dvēseli“, labāku biedreni dzīves draugam un neatvietojamu audzinātāju bērniem viņu mūža papildījumam.

Ja arī mūsdienu sieviete var lepoties līdztiesībās ar vīrieti visās dzīves darba nozarēs, viņai tomēr jāzin, ka tā aicināta būt savas ģimenes pavarda sardzei, un ka tikai tur viņa kļūst arī līdzvērtīga. Jau no bērna dienām katras sievietes audzināšana un sagatavošana vadama šīnī pareizā virzienā. Katrai jaunavai vajadzētu jau laikus censties iegūt un piesavināties mājturības praktiskās zināšanas: Kā pagatavot ēdienus, kā sašūt un izlabot veļu un apģērbus, un pārzināt dārkopību. Tā pamazām attīstīs tā neapprakstamā ģimenes un mājvietas radīšanas māksla, kuras nešķiramie elementi ir darbs, kārtošana un savas apkārtnes izdaiļošana, kas galvenā kārtā mīt sievas un mātes mīlestībā. Katrai mātei vajadzētu savas meitas rūpīgi audzināt un sagatavot tā, lai viņām patiktu saimniekošana mājās: Šūt, lāpīt, vārīt, cept, kopt puķes, augus, dzīvniekus un bērnus. Tikai mī-

lestība un darba prieks mājturības sikos pienākumos noteic ģimenes laimi un ģimenes pavarda liesmu spožumu.

Dzīves drauga izvēle.

Pirms dažiem gadiem pie manis griezās kāda kundze ar savu bērnu stāstu. Viņa žēlojās, ka vīrs kļuvis neciešams un turpmākā kopdzīve neiespējama. Vīram nemaz neesot līdzjūtības, un bez tam, viņas vīra un viņa pirmās sievas trīs bērni esot nepanesama nasta. Kad tuvāk interesējoties šīs ģimenes nesaskaņu izlīdzināšanā, jautāju: Bet kur tad sākums jūsu nelaimei? Jūs taču pirms laulībām zinājāt, ka jūsu nākošais vīrs ir atraitnis ar trim bērniem un savu saimniecību, kas viss gaida uz jūsu mīlestību un kopšanu, un ja to zinājāt, kas jūs spieda siet savu dzīvi ar viņējo? — Uz to viņa atbildēja: „Par saimniecības lietām es nekā daudz nejēdzu, jo mājās māte gandrīz viena visu padarija. Es jau arī nedomāju, ka man būs tie bērni jākopj. Es toreiz domāju: Cik labi būt milētai un dievinātai, kāda laime būs dzīvot viņa spilgto solījumu kristālpilis; ka mani vedīs greznā pajūgā, un ka visi cilvēki mūs apbrīnos un apskaudīs. Toreiz es biju ļoti laimīga par sava dzīves drauga izvēli, jo es viņu nepazīnu un nezināju, kas mani sagaida, bet tagad visu to man rūgti jānožēlo.“ Lai cik skumji klausīties tādā bērnu stāstā, bet ja tikai tāda ir dzīves drauga izvēle un sagatavošanās ģimenes dzīvei, tad nava jābrīnas, ka vēlākā dzīvē rodas bēdīgi mezglojumi, kad jau ir daudz par vēlu mācīties atmezglājumu mākslā.

Labākie pirmslaulības solījumi, kā no vienas, tā otras puses, ir visnedrošākais materials laimīgās laulības nama pamatiem. Ak, ko visu nesola viens otram jauneklis un jaunava pirms vienotas dzīves sākuma! Visu šīs zemes dzīvi sola pārvērst paradīzē, bet vēlākā dzīvē drīz vien pierādas, ka atslēga uz solīto paradīzi solītājam pazudusi... Solījumi ir pils stikla kalnā, kurā jūs nekad nedzīvosiet! Ārējais daiļums un aizrautīga vārdu spēle bieži viņ! Dzīves drauga izvēle ir par daudz nopietns brīdis, lai solījumi, aizrautīgu vārdu spēle vai acumirkļa māns būtu izšķiroši! Skaists ir tikai tas, kas nemainas sviedru un asaru plūsmā. Solījumiem tikai tiktāļu nozīmes, ciktāļu tie praktiski pierādīti.

Dzīves drauga izvēlē nekad nevajadzētu vadīties no iecerētā vai iecerētās mantas stāvokļa vai pakāpes dzīvē. Tie nedroši balsti, kas ātri var mainīties; kas uz tiem savu nākotni dibinājis, tam dzīve var pasniegt par balvu arī vilšanos. Jauneklim un jaunavai, kas izrauga sev dzīves draugu vienotās nākotnes ceļam, vajadzētu uzstādīt vienam pret otru augstākas prasības un redzēt citas pazišanas zīmes, kas garantē nākošās kopdzīves saskaņu.

Mūža drauga izvēlē trīs lietas ir izšķirošas, vai vēlākais kopdzīves ceļš ies kalnup, vai neparedzamiem mezglajumiem straipeļēs lejup. Kā pašu pirmo vēro un pārbaudi, vai tavs iecerētais draugs ir patiesi dievbijīga persona, un vai jūsu dievatziņas un kalpošanas uzskatos nav pretešķības. Te nepietiek ar piederību pie kādas kristīgas konfesijas. Nepietiek dievatziņas ar apliecinājumu no kādas konfesijas grāmatām; dzīve respektē tikai dziļi sirdī rakstītu dievatziņu, kuras izpausme un apliecinājums ir ikdienas dzīve un darbs.

Otrkārt, vēro un pārbaudi, vai tavs iecerētais draugs mīl darbu paša darba dēļ. Neapmierinies, ka viņš to apliecina mutes vārdiem tavā un citu klātbūtnē, un ka viņš par darbu runā augstus vārdus. Meklē viņa vārdu pierādījumus un apstiprinājumus tur, kur viņš jeb viņa, neviena nenovēroti, ir vieni ar savu darbu, un tad vēl pārliecinies kā darītais darbs ir padarīts. Padarītais darbs visskaidrāk liecina, vai tas veikts ar mīlestību un prieku.

Treškārt, vēro un pārbaudi, vai tavs nākotnes „ideals“ patiesi mīl savus vecākus. Arī te nepietiek liekuļota izlikšanās tavā klātbūtnē. Skaties dziļāk atvērtām acīm. Nedaudzos apmeklējumos tava iecerētā un viņa vecāku klātbūtnē tu redzēsi īstenību kā spoguļi. Tikai visu skati atvērtām acīm un skaidru prātu.

Šinīs trīs lietās izteicas Dieva noliktais laimes likums zemes bērniem un tāpēc ļoti svarīgas saskanīgās laulības dzīves veidošanā. Šīs lietas arī vienlīdz svarīgas abām pusēm — kā līgavainim, tā arī līgavai.

Ja iecerētais jauneklis vai jaunava ir patiesi dievbijīga persona, ar skaidriem, Svētos Rakstos pamatotiem dievatziņas un kalpošanas uzskatiem, tad tādu dzīves draugu atrast nozīmē at-

rast lielāko, par visām mantām pasaulē. Šāda dievatziņa būs viņu miera zvaigzne ikdienas labklājībā un neizsīkstošs spēkavots tumšās nestundās. Bibēlīgā dievatziņa kopo un kopj Mūžīgā spēkus nicīgā zemes miesā, ka cilvēks grūtībās un labklājībā paliek godīgs, bet arī vissmagākos likteņa piemeklējumos spēj palikt mierīgs un smaidīt arī asarās. Patiesā sirds dievbijībā svētī visu dzīvi! Tās ietekmē veidojas darbs un plaukst nezūdoša mīlestība. Tāpēc jau no tālas senatnes ikvienam jaunās dzīves gaitniekam skan pārbaudīts debesu padoms: „Jaunie piekusīs un nogurs un jaunekļi kritin kritīs, bet kas uz to Kungu paļaujas, dabūs jaunus spēkus; tie skries uz augšu ar spārniem kā ērgļi, tie tecēs un nepiekusīs, tie staigās un nenogurs⁴²⁵).

Blakus patiesai dievatziņai mūža draugu izvēlē stādams mīlestībā un čakli darīts darbs. Ne stāvoklis, vai dzīves pakāpe, ne manta, vai mantojumi, bet īsta darba ticība un darba mīlestība ceļ vienotās dzīves gājēju nākotnes laimes ēku. Senču padoms, ka darbs dara dzīvi saldu, ir paties un to kā vislabāko novēlējumu varam līdzī dot katram jaunās dzīves gaitniekam. Ja cilvēkam arī nāktos dzīvē daudz ko pazaudēt, bet ja viņam vēl paliek darba prieks, darba ticība un darba mīlestība, tad viņš nekad nebūs viens! Krietni darīts darbs veido darītāja raksturu un apskaidro viņa tieksmes un centienus. Tas ir Dieva paredzēts ceļš, darīt atsevišķus cilvēkus par saskaņas, labklājības un svētību nesējiem, ne tikai ģimenē, bet arī visā tautā un valstī. Kur beidzas darba ticība un mīlestība, tur arī saskaņa zūd, grimst rakstura krietnums un piepildas senie gudrības vārdi: „Guli maķenīt, snaud maķenīt, saliec maķenīt rokas miegā, tad tava nabadzība tev pienāks nākdama, un tavs trūkums kā apbruņots vīrs⁴²⁶).

Kur laulības dzīvē šīs lietas jāpiezdīvo, tur nelaime un posts savām nepārredzamām sekām gulstas vēl par nākošām paaudzēm, tāpēc vēro un vērtē sava iecerētā dzīves drauga darba mīlestību.

Ja tavs iecerētais vai iecerētā ar bērna padevību un paklausību mīl savus vecākus pirms laulības, tad laulības dzīvē viņš mīlēs arī tavus vecākus un tevi pašu. Nemīlot otra laulātā drauga vecākus, var drīz vien rasties bīstama pozīcija un opozīcija. Tad laulātie sāk katrs izcēlt tikai savus vecākus, un

vecāki aizstāvēt katrs savu bērnu; rodas nelaimes ķīlis, kas nelauj divām ģimenēm apvienoties vienā, sākas vienas vai abu pušu vecāku iejaukšanās jaunlaulāto dzīvē, un bezgala dziļi traģisma bezdībeņi drīz vien atveras arī pašu laulāto starpā.

Dzīves drauga izvēle ir savas laimes vai nelaimes izvēle, tāpēc nemeklē to uzskatamā vai jaušamā acumirkli, bet skaties dziļāk, meklē būtībā. Paliekošu īstenību un būtību veidojis Dievs, bet velns apzeltī acumirkļus, lai tos, kas pēc tiem dzēnas, iegrūstu nelaimē.

Kāda man pazīstama persona, kas savā ģimenes dzīvē, arī dzīves pārbaudījumu brīžos, nav zaudējusi līdzsvaru, mieru un saskaņu, reiz stāstīja kā rikojusies sava mūža drauga izvēlē un pārbaudē: „Es savu iecerēto vēroju un pārbaudīju, pirms viņa zināja, ko es domāju. Katru viņas tikumu es svēru uz mūsu iespējamās nākamās kopdzīves svariem. Viņas cēlās un daiļās rakstura īpašības, kas pārsniedza manējās, mani modināja karstu vēlēšanos un gribu kļūt līdzvērtīgam, bet ieraugot viņas negatīvās dabas parādības, es sevi rūpīgi pārbaudīju, vai varēšu ar tām samierināties un tās panest kopdzīvē, ja tās vēl kāpinātos. Es vēroju viņu satiksmē ar viņas vecākiem un darbā un rūpīgi pārbaudīju viņas padarīto darbu, protams, kad viņa to neredzēja. Tad, kad es viņu aicināju iet vienotu dzīves ceļu, viņa bija ļoti labos apstākļos, un arī man pašam bija labs stāvoklis un pakāpe dzīvē, bet mēs nekad nesolījām viens otram gaisa pilis. Pēc mūsu uzskatu pilnīgas noskaņošanas, iepretim dažādiem, varbūtējiem dzīves notikumiem un pārsteigumiem, es viņai ļoti nopietni jautāju: Ja nākotnes vētras izsistu no kājām tagadējo stāvokli un pakāpi, uz kuras domājam kopdzīvē nostāties, ja es kļūtu nabags, izstumts un tāpēc cilvēku nicināts; ja man nekā vairs dzīvē nepaliktu, ka vienīgi kaila dzīvība un tā pati ilgstošu slimību pārvarēta, vai arī tad tu būtu gatava līdzī nākt, panest, kopt un mīlēt, vai arī mani tādu tu gribētu savu mūžu siet? — Uz manu nopietno jautājumu sekoja tikpat nopietns un pārdomāts „jā“! Tad mēs abi sirsnīgi pielūdzām Dievu, lai viņš vada mūsu kopdzīves laiviņu. No tās dienas pagājuši jau daudz gadu, bet cauri dažādām vētrām un vilņiem dzīvē, mūsu laulības laiviņā esam vienoti un laimīgi.

Par labām dienām mēs daudz nerunājām, tās jau nāk pašas

no sevis un ir viegli panesamas; dzīves grūtiem brīžiem bijām abi sagatavojušies, un tāpēc mums iet labi.“

Šādi iesākts kopējās dzīves ceļš, ja iepriekš abpusīgi pārbaudīts arī veselības stāvoklis, vienotā mūža gaitniekus darīs par priecīgiem savas sūtības piepildītājiem...

Pa vienu ceļu.

Kad jauneklīs un jaunava viens otru atraduši, pārbaudījuši un sapratuši, nevajadzētu vilcināties uzsākt un iet vienu dzīves ceļu uz vienu kopēji sprastu mērķi. Tikai tie, kas vienu dzīves ceļu gājuši, zina, cik daudz tur plaukst krāšņu ziedu, varenas ierosmes, un cik ļoti diviem ejot kāpinas dzīves prieks. To nezina cilvēks, kas laulības dzīvi nav dzīvojis, nezina un nepazīst. Jau senatnes gudrais vīrs pasvītro: „Diviem ir labāki nekā vienam, jo tiem ir laba alga no sava pūliņa. Jo kad tie krit, tad draugs draugu uzceļ; bet vai tam, kas viens, kad tas krit un otra nav, kas viņu uzceļ“²⁷). Un ja nu šo tīri praktisko vienotās dzīves svētību apmirdz vēl dziļa siržu saskaņa, tad tiešām paradīzes laime un svētība, ko Dievs licis uz laulību, ies līdzī visos šīs zemes gājumos.

Jau pirmiem viena mūža ceļa gaitniekiem Dievs sacīja: „Tādēļ vīrs atstās savu tēvu un māti un pieķersies pie savas sievas, un tie divi būs viena miesa“²⁸). Viena miesa iet pa vienu ceļu; vienā miesā pukst viena sirds, dzimst vienas domas un tiecas uz vienu mērķi. Bet kā diviem svešiem cilvēkiem, kas nākuši no divām dažādām ģimenēm, katrs ar dažādu audzināšanu un uzskatiem, iespējams kļūt tā vienotiem kā vienai miesai? Vai tas nav pārspilēti idealizēts? Nē! — Jo pārliecinotību un uzskatamu mācību par to gūstam no dabas: Pirms divus kokus var saudzēt vienā, notiek abu rūpīga sagatavošana. Kad kociņu un poti, kas ņemta no cita koka, rūpīgi sagatavotus savieno un aptin nepieciešamām saitēm, tad divi koki aug par vienu. Tāpat, ja divi cilvēki attiecīgi audzināti, izglītoti un sagatavojušies, un laulības dzīvē top savienoti abpusīgām, skaidras un nesavtīgās mīlestības saitēm, tad tie kļūst viena miesa; iet pa vienu ceļu uz vienu mērķi. Šāda vienība ir dziļas sirds saskaņas, miera un laimes apmirdzēta un debess svētīta netik-

vien pašiem viena ceļa gājējiem, bet tā kļūst par svētību nākamām paaudzēm, visai tautai un valstij.

Bet kāpēc taču tik daudzu laulāto praktiskā dzīvē šādas vienības trūkst, kāpēc daudzu ģimeņu mīlestības saišu vietā aug un zēļ naida ērkšķi? Kāpēc to, ko pats Dievs par svētību iestādījis, daudzi apzīmē par nebrīvību, pat lāstu; izvairās un bēg no tās? Kāpēc karstākā mīlestībā sieto ģimenes vienību vēlāk bieži sadur ķildu dzeloņi, un tiesas cirvim „viena miesa“ jādala atkal par diviem cilvēkiem? Kāpēc?...

Mēs zinām, ka bez rūpīgas sagatavošanās un pareizā savienojuma elektrības gaisma un siltums nav iegūstami, tāpat arī bez abpusīgi rūpīgas sagatavošanās pirms laulības nav gaidama laulības laime. Ir arī vēl citi iemesli, kas laimes vietā nes nelaimi. Ja jaunieši dodoties laulības dzīvē, neapdomīgi uzticas viens otra solījumiem, kas netop pildīti, tad drīz vien vēlāk iezogas neuzticība un dzimst necienība un naids vienam pret otru: „Vai tu vēl atmini, ko man pirms laulībām sacīji? Ne desmito daļu neesi godīgi pildījis. Kas tas ir, ko tu man tagad atmeti, kā tu ar mani apejies, par ko tu mani turi, vai tāda ir to jauno solījumu pildīšana? Ak, būtu es tikai toreiz pazinusi tādu, kāds esi, mana dzīve ar tavējo nekad nebūtu saistīta...“ Tādus un līdzīgus vārdus runādami, divi, reiz tuvi cilvēki, paliek atkal sveši, un sāk iet katrs savu ceļu.

Bezgala daudz posta laulības dzīvē ienes „aklā mīlestība“ pirms laulībām. Kāds jauneklis reiz teica: Kaut tu zinātu, mana līgava nav ikdienišķs cilvēks, bet eņģelis. Es pie viņas neatrodu nevienas negatīvas īpašības, nevienas kļūdas. Viņa ir nesalīdzināmi pārāka par visām jaunavām, kādas jebkad esmu mācījies pazīt. Mūsu laulības dzīve būs ziedošs paradīzes dārzs!...“ Pagāja nedaudz gadu, un tas pats jauneklis — tagad vīrs un tēvs — sacīja: „Es esmu rūgti vilies savā sievā un mums laikam nekad labi neies.“ Kāpēc nāca šāda vilšanās, kas tur vainojams? Varbūt jaunava — „eņģelis“ sevi neparādīja iecerētam pareizā gaismā, varbūt pārspīlēja sevi, un „nadžinūs turēja ierautus“, ar to kā sev, tā dzīves draugam apzināti auda nelaimīgu nākotni. Atklātība un godīgums pirms laulības dara saulainu kopdzīves ceļu laulībā. Ļoti pareizi ievērot visiem viena ceļa kandidātiem un gaitniekiem jau sen pārbaudīto pa-

domu: „Pirms laulībām skaties labi abām acīm, bet pēclaulības dzīvē vienu aci pieveri ciet.“

Kas pirms laulībām ieraudzītās sava iecerētā kļūdas un vājības būs rūpīgi svēris uz nākamās kopdzīves svariem, un kas laulības dzīvē ar pacietību panesīs otra dzīves drauga rakstura nepilnības, bet pats centīsies arvien iet piemēra ceļu, tiem ģimenes laimes saule neaptumšosies un nenorietēs. Neviena nasta viņiem nebūs par grūtu, jo viņi cels abi; neviens kalns nebūs par augstu, jo viņi kāps abi. Viens otru pieturēdami, viens otru stiprinādami, viens otram piedodami, viņi ies, kaut arī šauru, bet gaišas saskaņas un mīlestības apmirdzētu gājumu uz kopējā mūža piepildījumu un dvēseļu pestīšanu. Viņu prieks būs palīdzēt un panest vienam otru, viņu priekštiesība — pazemoties un lūgt piedošanu notikušās pārprašanās, un viņu augstākais šīs zemes mērķis būs dēstīt jaunas dzīvības nakošām paudzēm.

Dievišķīgā skola.

Laulība ir cilvēku šīs zemes dievišķīgā skola, kur mācas tiklab tēvs un māte, kā arī bērni. Bērni noslīpē vecāku rakstura briedumu, kā to nespēj neviena cita mācības iestāde. Īsto paklausības svētību jaunais tēvs un māte mācas, prasot un sagaidot paklausību no saviem bērniem. Īsto ticības skaidrību un uzticēšanos Dievam vecāki mācas, redzot savu bērnu ticību un uzticēšanos viņiem. Vecāki, kas negrib mācīties no saviem bērniem, nav spējīgi bērnus mācīt un audzināt!

Bērni un bērnu audzināšana piedod pašu vecāku raksturam dievišķīgu tīrskatu un mirdzumu.

Cilvēks savās attieksmēs pret dzīvi un mūža piepildījumu līdzinās māla pītei podnieka rokā. Māla pīte, no zemes izrakta, top ienesta podnieka darbnīcā. Podnieks savām rokām no tās veido trauku, bet tas vēl nav lietojams. Tikai pēc izdedzināšanas ugunī, trauks kļūst derīgs tam uzdevumam, kam tas paredzēts. Audzināšana mājās un skolā cilvēku nostāda uz tās pakāpes, kādā atrodas māla trauks, kas izveidots no meistara rokas, ir gatavs pēc ārējā izskata, bet savā būtībā vēl trausls un nelietojams. Laulība un ģimenes pavārda svētugunis piedod traukam — cilvēkam mūžības pilnskanību un mirdzumu. Bez

mūžības pilnskaņas un mirdzuma raksturā cilvēkam uz šīs zemes maza nozīme un vērtība. Cilvēka ārējais izskats var būt līdzīgs visskaistākam traukam, bet viņš paliek tikai māla pītē, ja trūkst dievišķīgas skaņas — rakstura īpašības, kas to dara piemilīgu Dievam un cilvēkiem. Tikai tas, kas jāvies vadīties no Kristus Gara par Dieva lemtiem zemes dzīves ceļiem, un pats savā bērnu pulcīnā guvis rakstura slīpējumu — dievišķīgu mirdzumu un tīrskāņu, ir derīgs ikvienam labam darbam un mūžības rietā varēs liecināt: „Redzi, es un tie bērni, ko tas Kungs man devis⁴²⁹).

Pats Pestītājs nostādījis bērnu cilvēkam par priekšzīmi: „Un Jēzus pasauca bērnu, nostādīja to viņu vidū, un sacīja: Patiesi es jums saku, ja jūs neatgriežaties un netopiet kā bērni, tad jūs nenāksiet debesu valstībā⁴³⁰). Debesu valstības cerība piešķir šīs zemes dzīvei īsto saturu, nozīmi un vērtību, un šīs zemes dzīve savā daudzveidībā ir sagatavošanās un nobriešanas laiks debesu valstībai.

Lai cilvēks atrastu ceļu pie Dieva un uz reiz zaudēto paradīzi, Kristus stādījis bērnu par paraugu! Ar to vēl nepietiek, ja bērnu redz pa ceļu ejam, vai rāpojam smilšu laukumā. — Bērna audzinātāja ietekme būs tuva tam cilvēkam, kas savas dzīvības asinīm dēstījis jaunas dzīvības, kas savu dzīvību ķīlā liekot, lielāko sāpju stundās klausījies jauno dzīvību gaviļu saucienus un sevī aizliegšanas upurliemā dedzis saviem bērniem, būs kausēts un apskaidrots augstākai dzīvei un debesu valstībai!

Kur vēl mēs mācamies tādu dabisku vienkāršības daļumu un dzīves prieku, kā to māca bērna izturēšanās? — Turot savu bērnu rokās un glaužot pie sirds, mēs mācamies īsti saprast debesu Tēva mīlestību un Kristus upuri mūsu labā. Kādas attieksmes jūt vecāki pret saviem bērniem, tādas un nesalīdzināmi cēlākas ir Dievam ar katru cilvēku. Dievs pats to apliecina un saka: „Vai sieva var aizmirst savu zīdāmo bērnu, neapžēlodamās par savu miesīgo dēlu? Un ja arī viņa to aizmirstu, tomēr es tevi neaizmirsīšu. Redzi, savās rokās es tevi esmu rakstījis⁴³¹). Naglu rētas Kristus rokās ir zīme, ka Dieva mīlestība uz cilvēkiem ir nesalīdzināmi lielāka, plašāka un dziļāka, kā vecāku mīlestība uz saviem bērniem.

Bērns mums māca pareizu attieksmi pret Dievu un citiem cilvēkiem. Cik bieži apzināti vai neapzināti notikušās pārestības un pārpratumi šķir cilvēku no cilvēka, ka tie viens otram kļūst sveši. Bērns rāda vienīgi ideālo izlīdzināšanos un piedošanas priekšzīmi. Kad bērns, pēc notikušās nerātības vai pārkāpuma spožām asaru pilnām acīm tuvojas vecākiem un, apvijot mazās rociņas, lūdzas: „Piedodiet, es tā vairs nedarišu,“ vai tas nemāca arī vecākus piedot un lūgt piedošanu no Dieva un cilvēkiem? — Kad vecāki noglāstot mazā nerātņa galviņu saka: „Nu, kad jau tu apsoli laboties, tad jau neraudi vairs,“ vai tad neieskan Pestītāja vārdi arī pašu vecāku sirdi: „... es tevi nepazudināju, ej un negrēko vairs!“ Tā bērni ir savu vecāku dievišķie skolotāji pilnvērtīgam šīs zemes dzīves piepildījumam un mūžībai.

Tava un tautas bagātība.

„Redzi, bērni ir manta no tā Kunga un miesas auglis ir dāvana. Itkā bultas stiprā vīra rokās, tāpat ir jaunie bērni. Svētīgs tas vīrs, kas savu bulšu maku ar to pildījis; tie netaps kaunā, kad tiem vārtos nāk runas ar saviem ienaidniekiem“⁴³²).

Šie senā Dieva vīra vārdi apliecina mūsu un mūsu tautas vienīgi nezūdošās mantas un bagātības vērtību, kas ir mūsu bērni. Visas citas mantas iegūstamas vai zaudējamās vienā mūžā, bet savos bērnos cilvēks dzīvo vai mirst paudzēm un mūžībai. Bērni ir vislielākā bagātība un debesu dāvana zemes dzīvē, un sirsnīgi jāvēlas, lai šīs mantas vairāk krātos katrā ģimenē, par lielāku svētību pašiem vecākiem un visas tautas nākotnei.

Dziļu līdzjūtību modina mūsos tāds cilvēks, kas nabags laicīgā mantā un iztikšanā. Ja šī nabadzība nākusi pār viņu bez paša vainas, tad viņa lūgums dēļ palīdzības nepaliks nedzirdēts un viņa izstieptā roka nepaliks tukša. Turpretim, ja cilvēks nonācis trūcumā apzinātas izšķērdības, vieglprātības un darba negribības dēļ, tad tāds nepelna līdzjūtību, bet stingru dzīves mācību piespieddarbos.

Ja ir bezbērnu ģimenes, ne vecāku vainas dēļ, tās pelna līdzjūtību, bet ja ģimenes paliek nabagas un bez dzīvības dēs-

Māmi-
ņas
palīgs

tiem nākotnei vecāku tišprātīgas izvairīšanās dēļ, vai jauno dzīvību rupji nonāvējot, tā sagandējot arī savu veselību, tās ģimenes nav sava vārda cienīgas. Tās iet samaitāšanas ceļu Dieva priekšā, un pieskaitamas tautas nākotnes ienaidniekiem. Kāda nozīme laulāto dzīvei bez bērniem, un ko līdz manta un stāvoklis, ja nava kam to dot? Tā ir tikai nožēlojama divu vientulība un darbošanās bez mērķa un cerības.

Reiz iegriezos kādā nolaistā saimniecībā. Lauki gadiem stāvējuši atmatā un māju jumti, likās, tikai gaidīja izdevīgu mirkli sabrukt pār savu iemītnieku. Vienīgā govš gausi plūca lieso zāli atmatās. Pie pussagruvušās dzīvojamās ēkas, uz akmeņa, sēdēja sirmgalvis — pats saimnieks — un izdzisušām acīm raudzījās nācējā. Pēc sasveicināšanās un jautājumam: Nu, kā iet, saimniek? — skanēja nožēlojama atbildē: „Nu, kā tad var iet vecam nabagam, jāgaida tikai sava stundiņa, un gan jau tad kāds aizvedīs uz kapsētu, virs zemes jau neatstās, un tad būs miers.“

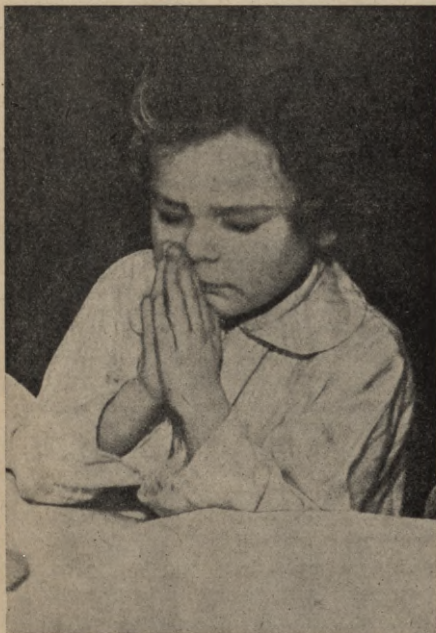
Tā bija atbaidoša patiesība, ko pauda vecā sirmgalvja lūpas. Viņš bija saimnieks par 150 ha zemes platību, bet nabags, vecs nabags, šī vārda vispatiesākā nozīmē. Noklausoties tālāk „nabaga vīra“ dzīves stāstā, atklājās, ka viņš no saviem vecākiem saņēmis labi nostādītu saimniecību un iekoptas druvas. Viņš bijis vienīgais saviem vecākiem. Laulību viņš uzskatījis par personīgās brīvības ierobežojumu, un tāpēc tikai svešas rokas kopušas tēva druvas, līdz nokopušas atmatā. Vēlāk gan apprecējies, bet laulība palikusi bez bērnu svētības, un arī sieva jau mirusi. No reiz vieglprātīgi izšķiestā jaunības spēka atlicies vīrs tikai posta stāvoklis. Kad norādīju uz krūmu pieaugošām atmatām un dzīvībai bīstamo dzīvojamo ēku, sirmgalvis ar nelaimīga cilvēka ironiju izsaucās: „Manam mūžam jau pietiks!...“

Viņš bija patiesi „vecs nabags“ Dievā, sev un savai tautai. Bez mērķa bija pagājis viņa mūžs, un dzīves prieka saule jau sen bija nogājusi, kad miesas vēl nika citu cilvēku izsmieklā...

„Bērni ir manta no Kunga,“ bērni ir tava un tautas bagātība, to neizdzēšamiem burtiem vajadzētu rakstīt katras ģimenes pa-

vardā; tos vajadzētu krāt un kopt, lai nebūtu nabagas mūža vakarā!

Mūsu Kunga un Pestītāja vārdi: „Jo kur ir jūsu manta, tur ir arī jūsu sirds,” rāda, ka manta piesaista sirdi un ka tā krājama un kopjama ar sirdi. Tā arī bērni — šī „manta no

Tikai patieša dievbijība, agri iedēstīta bērnu sirdīs, vedīs cilvēku un tautu pretī laimīgai nākotnei.

Kunga,” vairāk kā jebkura cita vērtība prasa sirds dedzi un upuri no vecāku puses.

Starp mantu un mantu ir un var būt starpība. Mazi bērni no koka un stikla gabaliņiem ātri un viegli izveido mājas un ganampulkus rotaļām, bet pārļu zvejnieks, rūpīgi sagatavojies, nolaižas jūras dziļumā, lai izceltu retus dārgumus, un to iegū-

šanai kā arī pasargāšanai gatavs nodot dzīvību. Tā tas ir arī vecāku attieksmē pret bērniem.

Vecāki, kas bez personīgas, fiziskas un garīgas sagatavošanās, sekodami tikai neapvaldītu dzimumtieksmju apmierināšanai, dod bērniem dzīvību, drīz arī pamet tos kā rotaļlietiņas likteņa varā. Bet vecāki, kas agrā jaunībā audzināti un auguši mērķtiecīgi savas dzīves dievišķai sūtībai, zinādami, ka bērni ir Dieva dāvana un tāpēc tiem krājuši savas sirds labāko spēku kāpinājumu, uzmanību un rūpību, tie dāvās nākošām paaudzēm pērles no sirds dziļumiem, kuru vērtība staros un nedzīsīs. Tautas paruna: Ābols no ābeles tāju nekrīt, mums nopietni atgādina, ka, ja gribam nākotnei un tautai dot labus abolus — bērnus, tad visupirms pašiem vecākiem jākjūst no dienas dienā par „labām un labākām ābelēm“, jo tikai vērtīgais spēj dot kāpinātas vērtības.

Katram jauneklīm un jaunavai vajadzētu sevi mērķtiecīgi audzināt un sagatavot dzīvības augstākai sūtībai — dzīvot savos bērnos, bet kad iesākas laulības dzīves vienots gājums, tad katru soli jāmin dziļā svētbijībā pret jauno dzīvību. Tēvs, kas šinī laikā nesavaldīgs, izpriecu un baudu kārs, savas „dāvanas“ ar augļiem atdabūs savos bērnos, jo: „Dievs piemeklē tēvu grēkus pie bērniem līdz trešam un ceturtam augumam, pie tiem, kas viņu ienīst“⁴³³).

Vēl daudz dziļākas sekas atstāj mātes izturēšanās, nesot jauno dzīvību zem savas sirds. Ko šinī laikā māte jūt un domā; ko viņa redz un klausas, ēd, dzer un dara, viss tas redzami un taustami parādas jaunā īpatnī un neizdziest visā viņa turpmākā dzīvē.

Tikai patiesa dievbijība, agri iedēstīta bērnu sirdīs; tikai patiesa dievbijība likta jaunatnes audzināšanas pamatos, patiesa dievbijība dzīves drauga izvēlē un mērķtiecīga, patiesā dievbijībā kopta un sargāta ģimenes dzīve, vedīs pašu cilvēku pretī mūžības apskaidrībai un tautu laimīgai nākotnei: „Svētīgs ikviens, kas to Kungu bīstas un staigā viņa ceļos. Tu mitināsies no savu roku darba; svētīts tu esi, tev labi klājas. Tava sieva būs kā auglis viņa koks ap tavu namu, tavi bērni kā eljes zari

ap tavu galdu. Redzi, tā ir svētīts tas vīrs, kas to Kungu bīstas⁴³⁴).

Teksti: ¹⁾ 1. Moz. 2, 19—20; ²⁾ 1. Moz. 2, 18; ³⁾ 1. Moz. 2, 24; ⁴⁾ Mat. 10, 37; ⁵⁾ Ebr. 11, 5; ⁶⁾ 1. Moz. 17, 1; ⁷⁾ 1. Moz. 18, 19; ⁸⁾ Mat. 19, 29; ⁹⁾ Jēkab. 2, 23; ¹⁰⁾ Gal. 3, 29; ¹¹⁾ Rute 1, 1—14; ¹²⁾ Rute 1, 16; ¹³⁾ Ebr. 11, 25. 26; ¹⁴⁾ Jāņa 19, 26—27; ¹⁵⁾ Ministry of Healing 380. l. p. ¹⁶⁾ Ministry of Healing 141. l. p.; ¹⁷⁾ Ministry of Healing 391. l. p.; ¹⁸⁾ Sak. v. 1, 8. 9; ¹⁹⁾ Sak. v. 14, 12; ²⁰⁾ Mat. 4, 9; ²¹⁾ Sak. v. 1, 10—15; ²²⁾ Gal. 6, 7. 8; ²³⁾ Dz. 119, 9; ²⁴⁾ 2. Tim. 2, 22; ²⁵⁾ Ezaj. 40, 30. 31; ²⁶⁾ Sak. v. 24, 33. 34; ²⁷⁾ Māc. 4, 9. 10; ²⁸⁾ 1. Moz. 2, 24; ²⁹⁾ Ezaj. 8, 18; ³⁰⁾ Mat. 18, 2—3; ³¹⁾ Ezaj. 49, 15—16; ³²⁾ Dz. 127, 3—5; ³³⁾ 2. Moz. 20, 5—6; ³⁴⁾ Dz. 128, 1—4.

[0,50]

Grūbera uzņ.

Karogotā galvaspilsēta Rīga.

25 APR. 1939

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309102625